Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President A. S. Burleson. POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America.
K. J. PAULAUSKAS Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
"SANDARA"
327 E Street, Boston 27, Mass.

KAINA 5 CENTAI

No.51 So. Boston, Mass., Gruodžio (December) 21 d., 1922m. Metai IX

Lenkijos Prezidentas Nužudytas

RIAUŠĖS PO RINKIMŲ LENKIJOJE.

Lenkų Atsiųsti Banditai Žudė Lietuvius Liubave

SUDEGĖ 52 PASAŽIERIAI.

Amerika Europos Reikaluose

DEGTINĖS AUKOS.

LENKIJOS PREZIDENTAS UŽMUŠTAS.

VARŠAVA. Lygiai vidudienyje gruodžio 16 d. nušovė pirmąjį Lenkijos prezidentą Gabrielių Narutovičių paveikslų parodoje. Prezidentas vos tik buvo pasakęs trumpą prakalbėlę atidarant paveikslų parodą ir sveikinosi paduodamas ranką besigrudantiems prie jo iš minios, kad toje minioje priselino prie jo iš užpakalio tulas artistas, vardu Niewiadomski, ir trissyk šovė prezidentui į pečius. Buvo taip arti priselinęs, kad negalėjo nepataikint. Taigi visos trys kulkos pataikė, ir prezidentas sudribęs už kelių minutų numirė.

Užmušėjas stengėsi pabėgti, bet jį minia sugavo, perbloškė ant grindų, mušė, spardė ir butų į smert jį užnovinus, jei policija nebutų atėmus ir nenugabenus į kalėjimą.

Užmušėjas Niewiadomski yra dešiniųjų partijos; sako, jis esąs sumišusio proto.

RIAUŠĖS PO RINKIMŲ LENKIJOS PREZIDENTO.

Pirmasis Lenkijos prezidentas buvo valdžioje tik dvi dieni, nes jis sudėjo prisieką gruodžio 14 d., gi gruodžio 16 d. jau buvo užmuštas. Nuo išrinkimo iki užmušimo suėjo viena sąvaitė. Kaip sužinota, kad prezidentas yra išrinktas Narutowicz, visoj Lenkijoj kilo nepasitenkinimas. Daugelyje grynai lenkiškų miestelių ir pačioje Varšuvoje kilo subruzdimai. Kad gruodžio 14 d. atėjo prezidento inauguravimo diena, Varšavos studentai pakėlė kruvinas riaušes, kuriose 4 žmonės užmušta ir daugiau kaip šimtas sužeista. Ir kada prezidentas jau buvo prisaikintas, dešinės partijos aitriųjų nacianalistų pareiškė, kad jie neklausys naujojo prezidento ir neužtvirtįs jokio ministerių kabineto, kokį Narutowicz'ius nebepaskirtų. Dešinieji motyvavo savo boikotą tuomi, kad Narutowicz yra išrinktas ne lenkiškais, tik "svetimtaučių" balsais, nes jis "grynai lenkiškų" balsų yra gavęs tik 186, kad jo priešas, kunigaikštis Zamojski, "grynai lenkiškų" balsų gavęs 227. Narutowicz, kurs yra lietuvių kilmės, buvęs išrinktas tik dėlto, kad jis gavęs "svetimtaučių" balsus: vokiečių, žydų, mažgudžių, lietuvių ir tt. Mat, nors Lenkija stengiasi užgrobti kaip galint daugiau kitų tautų, bet toms tautoms, regimai, pilietybės nenori duoti ir vis jas skaito "svetimtautėmis."

Nepripažįstant galingai nacionalistų partijai naujai išrinkto prezidento, sunku pasakyti, kokios suirutės butų šalyje pakilę, bet atėjo žmogžudys, prašalino negeistiną prezidentą, bet atnešė kitas, da didesnes komplikacijas.

LENKIJOS REZOLIUCIJOS.

VARŠAVA. Tuo po užmušimo prezidento Narutowicz'iaus į abu seimo butu buvo įneštos rezoliucijos aštriai nusistatyti, kad negalėtų atsikartoti riaušės, kokios buvo Narutowicz'iaus prisaikos dienoje. Atžagareiviškieji pasiuntiniai priešinosi, bet kad Dašinskis pasakė karštą kalbą, sutikta pirmiausia svarstyti tąją rezoliuciją.

KARĖS STOVIS VARŠAVOJE.

VARŠAVA, gruodžio 18 d. Šiandieną ministerių kabinetas apskelbė karės padėtį Varšavoje. Kapt. Niewiadomski, kurs pereitą šeštadienį nušovė prez. Narutowicz'ių, yra laikomas uždarytas, kol bus statytas prieš karės teismą. Jis neišduoda jokių sankalbininkų ir sako, kad prezidento užmušimas esąs jo vieno darbas.

RINKIMAI NAUJO PREZIDENTO.

VARŠAVA. Kito prezidento Lenkijai rinkimai bus trečiadienį gruodžio 20 d. Tuo tarpu gen. Juozas Pilsudskis ir ministerių pirmininkas Sikorskis daboja tvarkos Varšavoje. Kaip tik Sikorskis buvo išrinktas į pirmininkus, tuo liepė suareštuoti kelis asmenis, buvusius Hallerio armijoje, kurie darė maištą armijoje. Tarpe suareštuotųjų yra pulk. Modelski, buvęs gen. Hallerio adjutantas. Sako, kad daugiausiai progos patekti į Lenkijos prezidentus turįs Vojegowski, kurs dabar yra Lenkijos pasiuntinys Londone.

Lenkų Seimas turi du skyriu arba butu: viršesnysis butas turi 111 narių, žemesnysis — 444. Kad abu butu dalyvauja prezidento rinkime, tad prezidentą rinks 555 seimo nariai.

AMERIKA KIŠIS Į EUROPOS REIKALUS.

PARYŽIUS. Suv. Valstijos pranešė Europos valdžioms, kad ji nutarė prisidėti prie Europos reikalų, bet tik ekonominiuose klausimuose. Manoma, kad politikos klausimuose Amerika ir toliau laikysis nuošaliai.

Kad Vokietija nevalioja į laiką atmokėti Prancuzijai karės nuostolių, ir Prancuzija užtai yra pagrumojus užimti dalį Vokietijos, su kuo nesutiko Anglija ir dėlto premierų susivažiavimas atidėtas, tad dabar visi nekantriai laukia, ką tuo klausimu pasakys Amerika ir ką išspręs premierų susivažiavimas, kuris yra atidėtas iki sausio 2 d.

SUDEGĖ 52 PASAŽIERIAI.

ATHENAI. Ant laivo "Juralic," plaukiojusio Juodose mariose, atsirado ugnelė, kurioje gyvi sudegė 52 pasažieriai. Tautų Lyga buvo nusiuntus tą laivą važioti pabėgėlius iš Mažosios Azijos. Pasažieriai daugiausiai buvo armenai ir grekai. Ugnelė iš to atsirado, kad ant laivo trūko garinis katilas.

P-LĖ JULĖ BALTRUKONIUTĖ

A. L. T. Sandaros, 18 kuopos narė, Cleveland, Ohio, Konservatorijos mokinė, žymi dainininkė.

RUSSIJOS DARBININKAI NORI PRIVATINIŲ DIRBTUVIŲ.

BERLYNAS. Iš Maskvos pranešama, kad ten darbininkų konferencijoje, buvusioje paskutinėmis sąvaitėmis, beveik visi darbininkai išsireiškė, kad visas dirbtuves reikia grąžinti jų pirmesniems savininkams. Tik taip, sako tie darbininkai, galima išgelbėti Russijos pramonę nuo visiško iškrikimo.

DEGTINĖ UŽMUŠĖ DU.

SCRANTON, PA. Nepažįstamas vyras įėjo į P. Višniausko saliuną, Dickson City, 48, ir pasiulė parduoti degtinės. Pasakęs, kiek reikalauja už savo degtinę, nepažįstamasis paliko probą ir išėjo. Saliuninkas su savo kostumeriu Juozu Šedenski ją pamėgino paliktą probą ir už dešimties minutų abu buvo negyvi. Pasirodė, kad degtinė buvo medžio alkoholis.

Valstijos policija ir pavieto detektyvai ieško žmogaus, palikusio nuodingos degtinės "sampelį." Visam paviete išleisti persergėjimai, kad saugotųsi mirtingos degtinės.

Višniauskas daugel metų laikė saliuną. Paliko pačią ir 10 vaikų.

MIKO PETRAUSKO

Koncertui Chicagoje diena tapo pakeista, butent iš 21 į 19 sausio. Chicagoje M. Petrausko koncertas bus Bowen Hall, sausio 19 d. 8 val. vakare.

Senkančiame numeryje bus vardai artistų, kurie dalyvaus Miko Petrausko atsisveikinimo koncertuose.

LIUBAVO ŽUDYNĖS

1919 m. didesnę dalį Liubavo valsčiaus užėmė lenkai. Skiriant neutralę juostą lenkai iš Liubavo valsčiaus turėjo atsitraukti. Traukiantis lenkų kariuomenei, pabėgo ir šiaip visi tie, kurie prieš lietuvius neturėjo grynos sąžinės. Galima numanyti, kad nemaža jiems skauda širdį prisiminus savo dvarus tuo labiau, kad jie taip arti nuo dabartinės 'sienos": tik už 3-4 kilom. Ir graudžias ašaras liedami (faktas) prašo per Suvalkų seimelį Varšuvos ir Tautų Sąjungos, kad tik Liubavo valsčius atatektų Lenkijai. Matydami, kad Tautų Sąjunga dirba kaip tris dienas nevalgius, negalėdami suvaldyti karšto lenkiško kraujo, sumanė naują želikovskijadą. "Tautos didvyriu" paskyrė buvusį Liubavo valsčiaus lenkų viršaitį Filipavičių. Jis pasižadėjo, surinkęs 1000 partizanų užimti Liubavą sekančiu budu: partizanai, užėmę pažymėtus kaimus, paskelbia, kad tų kaimų žmonės "sukilo" prieš Lietuvių valdžią. "Sukilėliai" kreipėsi į lenkų valdžią, kad juos gelbėtų. Pastaroji to tik ir laukė. Užims "sukilusius" kaimus, Tautų Sąjungos veidas gal truputį susirauks, bet greit vėl išsilygins prieš įvykusį faktą.

Ir pradėjo Filipavičius organizuoti pabėgusius iš Lietuvos kariuomenės lenkus ir šiaip visokius valkatas į vieną burį. Susirašė apie 40—50 vyrų. Ginklus parupino lenkų valdžia ir dvarininkai. Prieš du mėnesiu atvyko iš Varšuvos instruktorius. Jis pradėjo mankštinti tą margą gaują. Rugsėjo 8 d. jie puolė lietuvių pusėje du žvalgu ir apšaudę atėmė dviračius. Tai buvo lyg pirmas ženklas jų veikimo. Paskiau jie tapo drąsesni ir pradėjo plėšti. Kai kurie gretimų kaimų lietuviai, matydami pavojų pradėjo ginkluotis, bet retas eidavo sargybon, nes dienomis nusidirbę norėjo pasilsėti. Pačiam Liubave buvo tik du milicininku, kurie partizanų kovose laikės griežto neutralumo. Jie manė, kad taip elgdamies, apsišaugos nuo lenkų partizanų keršto.

Prieš 4 sąvaites lenkų partizanai lietuvių pusėje užėmė Kamenkos ir Rekstijos kaimus. Lietuvių partizanai, dar labiau milicija, į tai didelio dėmėsio nekreipė. Kai kada pasišaudydavo, visa tuo ir baigdavos.

Tokia padėtis buvo ligi lapkričio 8 dienos. Ėjo gandai, kad lenkai puls Liubavą. Tas puolimas, pasižymėjęs aukščiausio laipsnio žiaurumu, įvyko lapkričio 9 d. 6-7 val. ryto, kada nieks jo nelaukė. 35—40 žmogžudžių gauja šaudydami ir mėtydami granatas. Pirmiausiai puolė valsčiaus namą, kur buvo mokykla ir raštinė. Čia pat gyveno vienas milicininkas ir raštininkas. Įmetę dvi granatas į mokyklos klasę, kurios sudraskė žemėlapius, paveikslus, suskaldė kelis suolus ir langų stiklus, ėjo į kambarius. Nužudę mil. Žvairaitį ir rašt. Mikulevičių, bėgo į kitą gatvę, kur gyveno mokytojai. Namie rado tik mok. P. Čiurnių. V. Šatas buvo išvažiavęs Mariampolėn ir grįždamas apsinakvojo už 2 kil. nuo Liubavo. Atidarę duris, paklausė: "Tu mokytojas?" — "Taip" atsakė: Jam betariant žmogžudys šovė du kartu į veidą. Nužudę mokytoją bėgo pas krautuvninką J. Žilinską. "Kur tavo doleriai?" paklausė. —"Neturiu, jei netikite — ieškokite," atsakė paduodamas savo laikrodį. Šovę jam į veidą puolė krautuvėn. Čia visko prisigrobę grįždami pamatė, kad auka dar gyva raitosi žemėje, šovė antru kartu į galvą nežiurėdami, kad žmona ir vaikai dangė ji savo kunais.

Vyresnyjį mil. Lenkaitį nužudė atsivedę į rinką ir dėl didesnio paniekinimo išpylė jam ant krutinės nežinia kur išplėštų surudijusių smulkių pinigų.

Žudymo laiku vieni ėjo sargybą, kiti, kaip alkani vilkai, bėgiojo miestelyje plėšdami krautuves. Padaryta daug nuostolių. Mok. P. Černiui, jau užmuštam, nuavė batus, numovė žiedą, paėmė laikrodį. Iš Frendzelio krautuvės išnešė kelioliką rietimų gelumbės, brangius kailinius ir daug kitokių drabužių. Atlikę kruvinąjį darbą greit pasišalino. Liubave "dirbo" ne daugiau kaip 45 min.

Susirinkę į mokyklą mokiniai ir radę ją sudaužytą, o mokytoją papludusį kraujuose, verkdami išbėgiojo namo, nešdami tėvams baisią naujieną. Minios žmonių rinkosi. Reginys buvo nepaprastas. Kas jį matė niekad neužmirš. Užmuštųjų žmonos nuvažiavo į Kalvariją milicijai pranešti. Atvažiavo, surašė kas reikia pavarė pastotes, sudėjo lavonus ir užmuštųjų daiktus. P. Černiaus paimti atvažiavo iš jo tėviškės. Imant patalinę rado lovoje įdėtą greitai sprogstamąją granatą. Mat vieną mokytoją nužudė, o kitam paliko granatą.

Pritemstant ta nepaprasta gurguolė išvažiavo iš Liubavo Kalvarijon, o P. Černius Mariampolės kapuose. J. Žilinską laidojo Liubave.

Tuo baigėsi ta kruvina baisi tragedija.

Pasklido gandai, kad visus tuos plėšikus lenkų valdžia suėmė. Bet tai yra grynas prasimanymas. Tikrai yra sužinota, kad tie plėšikai — lapkričio 12 d. Pašešupio kaime kėlė pragaro puotą: gėrė išplėštą degtinę, šoko, duko džiaugdamiesi, kad Liubave iš lietuvių pridirbę dešrų.

("L. Ž.")

LINKSMŲ KALĖDŲ
Sandariečiams ir "Sandaros" skaitytojams, linki
Redakcija ir Administracija.

LIETUVOS ŽINIOS

NAMŲ STATYMO ĮSTAIGA.

Antanas Ivaškevičius amerikietis, grįžęs iš Bostono rengias atidaryti "Lietuvių Agenturą" Kaune ir turėti savo skyrius visoje Lietuvoje. Toje agenturoje bus dalis jo biznio "Lietuvių Agentura" Amerikoje, Bostone, kur jis daro didžiausį reikalą tarpininkaudamas namų ukių pirkimą ir pardavimą ir įvairių pirklybos patarnavimus prie suderinimo ir padarymo visokių legalių sutarčių ir pardavimo aktų. Ivaškevičius turi po ranka jau ir čionai gerą namų budavotoją: jis yra taipgi amerikietis inžinierius, kuris mano apsigyventi Lietuvoje ir darbuotis sykiu su p. Ivaškevičiumi.

Gaila, kad p. Ivaškevičius neatvyko anksčiaus į Kauną tai butų daug galėjęs namų pribudavoti ir šiandien nebutų taip sunku su butais, kaip dabar yra Kaune. Patartina visiems kreiptis į p. Ivaškevičių, kurie norėtų budavoti pabrikus, pirkti, parduoti namus, ukius ir daryti įvairius biznius Lietuvoje ir Amerikoje. Jo laikinas antrašas Laisvės Alėja "Metropolio Viešbutis" Kaunas. Ivaškevičius kaipo atsakantis ir teisingas žmogus jau 10 metų suviršum darbuojas nejudinamo turto Amerikoje pirkimo ir pardavimo darbe. ("L. Ž.")

VILNIUS.

Kas lenkams dabar sopa.

E. Lenkų dienraštis "Gazeta Vilenska" strapsnyje "Rinkimai rytų pakraščiuose" tarp kita ko rašo:

"Nieks iš lenkų nėra patenkintas rinkimų rezultatais. Blogiausias įvykis — mažumų bloko laimėjimas. Šis blokas yra aiškiai nusistatęs prieš valstybę, suorganizuotas tam, kad ardytų valstybę iš vidaus ir tuo budu jis nė kiek nesiskiria nuo komunistų. Tiesa, iškarto jis veikia gal atsargiau, ne taip energingai, kaip

(Tąsa ant 4 pusl.).

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI 'STOJO Į A. L. T. SANDARĄ.

Prie 67 kp., Amsterdam, N. Y.:
Aleksanda Augunas,
Albinas Bliuvas.

Prie 13 kp., Westfield, Mass.:
Kastantas Adomaitis.

Prie 7 kp., So. Boston, Mass.:
Jonas Gegžnas.

Prie 75 kp., Chicago, Ill.:
Vincas Gerčas,
Jonas Zableckis.

Prie 43 kp., Pittsburgh, Pa.:
Zigmontas Beinoravičia,
Jonas Čekanauskas,
Jonas Graušlis,
Juozas Kudis,
Mykolas Palulis,
Pranas Petraitis,
Vatslovas Sadauskis,
Petras Šepšis,
Adomas Varašis.

K. Gardis, Lowell, Mass. aukojo $2.00.

SEIMUI BESIARTINANT.

Jau turime vos tik mėnesį laiko iki musų Sandariečių busimo Seimo Pittsburgh, Pa. Laikas yr trumpas, ir neatidėliojant nė vienos dienos, skubotai turime rengtis, kad tinkamai prisirengtume jį sutikti; kad suvažiavę Seiman galėtume tinkamai apkalbėti musų organizacijos reikalus; išdirbti tinkamą planą sekantiems metams veikimui, kurį turės įvykdinti gyveniman busimoji musų nauja valdyba, užtvirtinta Seime.

Šis musų IX Seimas bus labai svarbus, i r mes turime buti tinkamai prie jo prisirengę. Jis svarbus tuomi, kad jame bus pakelta keletas svarbių klausimų, kurie iš pat šaknų paliečia visą musų organizaciją. Taipgi bus svarbus ir tuomi, kad jis bus vakaruose, į kurį turės progą suvažiuoti vakarinių valstijų musų veikėjai, kurie savo sumanumais turės progą pastumėti priekin visą musų organizatyvį judėjimą.)

Ypatingai man metasi domėn pereitas Seimas, buvęs So. Bostone, kuris buvo vienas iš gyviausių ir entuziastiškiausių. Pereitas Seimas labai atsižymėjo netik gyvumu ir svarbiais nutarimais, bet jis taipgi atsižymėjo ir gausiomis aukomis — virš $700, kurias sudėjo rytinių valstijų Sandariečiai su keliomis Vakarinėmis kuopomis.

Pereiti keli Seimai, buvę rytinėse valstijose, davė didelę moralę ir materialę paramą musų organizacijai. Jie savo gausiomis aukomis griovė ir naikino musų skolų tvirtovę, ir tas visas skolas privarė visai prie pabaigos, nes skolų liko tik apie $3,000. Dabartinis busiantis Seimas vakarinėse valstijose turi sau už pareigą galutinai pabaigti tas skolas! Čia jau daugiausiai priklausys nuo Vakarinių valstijų Sandariečių, kaip jie sutiks tą Seimą; kaip jį tinkamai pasveikįs su gera "amunicija" galutinam skolų smugiui.

Rytinių valstijų Sandariečiai jau daro prisirengimus, kad pagelbėjus Vakarų Sandariečiams galutinai sunaikinti visas skolas busimam Seime. Naujosios Anglijos Sandariečiai, t. y. Mass. valstijos Apskričio kuopos rengiasi su dideliu smarkumu. Bostono Sandariečiai laikytame susirinkime gruodžio 12 d. apkalbėjo Seimo reikalus ir nutarė, kad Seimui auka bus nemažiau kaip ŠIMTINĖ! Cambridge'aus 9 kp. kiek teko girdėti, taipgi rengiasi Seimą pasveikinti su tiek pat. Kitos visos Mass. valstijos kuopos, beabejo, ir neatsiliks. Taipgi neatsiliks ir Conn. apskričio kuopos, kurios praeityje yra atsižymėję gausiomis aukomis. Kaip pasirodo, tai vakariečiai nuo rytiečių gaus tinkamą paramą, galutinam darbo pabaigimui.

Mums, Sandariečiams, atmokėti tuos $3,000 tai tik juokas! Tik imkimės už darbo ir visai nė nepajusime.

Per šio gruodžio mėnesio pabaigą ir sausio pradžią prieš Seimą užsimokėkime visi savo užvilktus mokesčius, kurių yra po 2, 3 mėnesius. Taipgi, kuris tik išgalime, užsimokėkime už kelis mėnesius iš anksto už ateinančius metus, o aš esu tikras, kad tais mokesčiais tie $3,000 galutinai sutirps, ir skolų neliks. Jeigu jau mes prigyvenome prie to, kad dabaigdami mokėti savo mėnesines mokestis už šiuos 1922m. ir užsimokėdami bent už porą mėnesių iš anksto už ateinančius metus, galime galutinai skolas sunaikinti, jei to nepadarysime, tai jau reikės pripažinti musų aptingimą. Gerbiami kuopų valdybų nariai per šias keles sąvaites imkitės už darbo. Šaukite viešus susirinkimus, jei kuris narys dėl kokių aplinkybių negalės atvykti į susirinkimą, tai nueikite pas jį į namus, beabejo, kad jis užsimokės, beabejo kad jis nenorės musų organizacijos skriaudos, jei jam siuntėme organą per porą mėnesių mokesčius neužsimokėjus. Tad visi vienu sykiu imkimės už darbo! Per šias kelias sąvaites musų bendro darbo, busime liuosi nuo skolų ant visados, ir busiantis musų Seimas bus istoriškas. nes jis pirmas skolas užbaigus, kurias užtraukėme įsigydami spaustuvę ir organą be pinigų.

K. J. PAULAUSKAS,
Sandaros Sekr.-Adm.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

LAWRENCE, MASS.

Gruodžio 10 d. vakare buvo sulošta du veikalėliai: "Žilė galvon," ir "Undinė." Rengė A. L. T. S. 12 kp., sulošė So. Bostono "Gabijos" atsižymėję veikėjai. Sulošė puikiai, įpatingai S. Mockus, Z. Neveckienė ir S. Kazlauskiutė. Prie to ir kiti visi turi gabumus lošti. Buvo padainuota keletas dainelių pačių gabijiečių. Ant piano skambino gg. M. Podeliutė ir Totoraniutė.

Iš viso vakarėlio, matyt, publika buvo užganėdinta. Publikos buvo neperdaugiausia, ir visus iškaščius apsimokėjus gal pelno ir neliks. Iškaščių yra virš $50,-00.

Šiomis dienomis pradėjo rašytis prie 12 kp. naujų ir gabių Sandariečių.

Pereitą, paskutinį, susirinkimą nutarėme turėt vakarienę su dainomis ir muzika. Tuomi jau rupinas gg. S. Totoronis ir A. Kaupinis.

Viršminėtam susirinkime buvo renkama ateinantiems metams valdyba. Pirmininku A. Bagdonas, vice-pirm. S. Totoronis, fin. rašt. J. Sekys, prot. rašt. J. Žukauskas, kasierium S. Kuzma.

Bene šio miesto lietuvaitė, g. Šimoniutė "Shiman" dasigavo į aukštą darbą Agricultural Department, Washington, D. C. Į metus gaus mokestį $1,440.00. Ji yra dora lietuvaitė ir dorai tėvų išauklėta. Gal teks kada ir plačiau apie ją parašyti.

Jau praėjo kelios sąvaitės, kaip čia pasimirė senas gyventojas ir pasiturintis pramonininkas duonkepis gerb. J. Buzevičius. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis airių kapinėse.

Šiomis dienomis sugrįžo keletas lietuvių iš Lietuvos. Visi daugiausia nusiskundžia ant Lietuvos žydų ir ant valdininkų ištautėjimo. Sako, daugiau valdininkų kalba rusiškai, lenkiškai, bet tik ne lietuviškai. Labai nemalonu tas klausyti.

J. Žukauskas.

CICERO, ILL.

Gruodžio 6 d. buvo draugiška vakarienė A. L. T. S. 76 kuopos vietinėje Lietuvių Liuosybės Svetainėje. Žmonių prisirinko virš penkių dešimtų ypatų. Šoko ir žaidė lietuviškas žaismes prie puikios muzikos. Muzikantai J. Martinkus, A. Indreikis ir A. Gurskis (Dr. A. P. Gurskio auklėtinis) visą vakarą griežė muziką veltui, už ką minėta draugija taria jiems viešą ačiu.

Vakarienė prasidėjo apie 11 v. v. Po "Chop Suey" prasidėjo prakalbos, kurios tęsėsi iki pirmos valandos nakties. Vakaro perstatytojas buvo K. P. Deveikis; kalbėjo p. Petraitienė ir p. Valančauskas, abu iš Chicagos. Trečias prašytas kalbėtojas Dr. S. Biežis neatvyko. Pabaigus kalbėti chicagiečiams, kalbėjo keletas vietinių biznierių ir visi išreiškė užsiganėdinimą minėtu vakaru. Nors buvo viešai kviečiami ir chicagiečiai atsilankyti minėtan vakaran, bet apart kalbėtojų daugiau niekas neatsilankė. Čia galiu išreikšti papeikimo žodį bridgeportiečiams inteligentams, kurie laiko savo rankose centrą minėtos organizacijos apielinkių kuopų. Mat kaipgi eisi kalbėti veltui ir dar žinodamas, kad kuopa tik susitvėrus ir neturi turto. Abelnai Bridgeporto inteligentai turbut pavydi mums, kad mes pasistatėm nuosavą svetainę vertės beveik $100,000 ir panašias vakarienes rengiam savoj svetainėj.

Musų vietinė kuopa, matyt, gyvuos gerai, nes pritariančiųjų netruksta ir narių skaitlius žymiai dauginasi.

Minėtoj vakarienėj p. Pučkorius nutraukė visų paveikslą veltui, nes pritaria musų organizacijai. Paveikslą nutarta pasiųsti "Sandarai," kad patalpintų organe. Komitetas

CHICAGO, ILL.

Iš Sandariečių darbuotės.

Nors neseniai kaip susiorganizavo A. L. T. Sandaros Chicagos Apskritys, bet savo idėjiniais darbais jau spėjo pasirodyti, surengė visą eilę prakalbų, kuriose koplačiausiai buvo aiškinama žmonėms Sandaros principai, nuveikti tautos labui darbai, ir organizacijos svarba lietuviams Amerikiečiams.

Rengime prakalbų daugiausiai padirbėjo nauja ir energinga apskričio valdyba, butent pirmininkas S. Kodis, kuris nors ne senas musų partijos narys, bet savo taktingumu tinkamiau sugeba organizacijai padirbėti, negu daugelis senesniųjų "vadų"! taip gi Ižd. Vilkas, Sekr. V. Andrulis ir organizatorius S. Grišius, kaip ir visada visa širdimi prie kiekvienos progos darbuojasi Sandaros labui.

Iš prelegentų daugiausiai padirbėjo Dr. A. Zimontas, S. Valančius, S. Kodis ir kiti, kurie savo rimtumu kalbos visur paliko geriausią įspudį, taip kad moraliai Chicagos Apskričio maršrutas nusisekė gerai, beto kiekvienoje kuopoje naujų narių prirašė.

Bet to neužtenka apskričiui: nutarta surengti draugišką vakarėlį, kad visų kuopų narius ir Sandaros simpatizuotojus sukviesti į vieną vietą. Vakarėlis įvyks nedėlioje, gruodžio 24 d. 1922 m., Mildos svetainėje, kur prie gardžių užkandžių ir gražios programos užsimegs dar tampresni ryšiai tarpe Chicagos Sandariečių ir jųjų draugų.

Dar viena naujiena: Chicagoje susiorganizavo naujas kunas, kuris pasivadino Lithuanian American Chamber of Commerce. Ką jis gero atneš, laikas parodys.

Bet tiek to, mums, Sandariečiams, savo organizacijoje yra platesnė dirva veikimui. Organizacijoje dirbdami visados atnešime daugiau naudos Lietuvai ir sau.

Tad budėkime, Chicagiečiai.

A. L. Lukas.

PITTSBURGH, PA.

Visko po biskį.

Sandariečiai rengiasi prie Seimo, kuris bus sausio 25-26 ir 27 dd. L. M. D. Name, 142 Orr St. Lietuvių Mokslo Dr-ja svetainę paaukoja uždyką Sandariečių seimui netik dienų sesijoms, bet ir vakarais, kur ketvergo vakare bus vakarienė susipažinti su svečiais iš kitur atvažiavusiais, Pėtnyčios vakare bus koncertas Birutės choro ir bus sulošta "Brolžudys" tragedija penkiuose aktuose, ir subatos vakare prakalbos, kur kalbės geriausi Sandariečių kalbėtojai.

A. L. T. Sandaros 36-ta kuopa rengia draugišką vakarienę L. M. D. Name gruodžio 31 d., nedėlios vakare, platesniam susidraugavimui su naujai susitvėrusia moterų kuopa. Todėl čia turėtų visi Sandariečiai dalyvauti. Galės ir ne-sandariečiai dalyvauti, nes bus vakaras prieš Naujus Metus, kad pabaigus senus ir pradėjus naujus su da geresne energija ir pasisekimu.

Kazėno parapija jau turbut visai eina prie bankruto, nes vaikai vaikščioja po grįčias ir biznierius ir renka ant anglių. Mat prie ko prigyveno!

Taippat Pittsburge tveriasi Nepriklausoma parapija. Jau ir komitetas išrinktas. Tai Pittsburgiečiai. kad progresuoja, tai progresuoja. Kai ištirsiu, tai paskelbsiu plačiau.

Sandarietis.

BRIDGPORT, CONN.

Iš ALTS. 15 kp. darbuotės.

Metinis susirinkimas įvyko gruodžio 12 d., 1922 m. Apart visų bėgančių kuopos ir organizacijos reikalų aptarimo perorganizuota ir kuopos valdyba sekantiems 1923 metams:

Pirm. A. B. Stankevičius, vicepirm. K. M. Ramutis, fin. rašt. p-lė E. Bukšniutė, prot. rašt. ir koresp. A. A. Sapiega, ižd. M. Bakunas, org. D. Stasiunaitis

Naujai išrinkta valdyba pasižadėjo su didele energija darbuoties A. L. T. Sandaros organizacijos ir 15 kuopos gerovei. Galima tikėtis, kad 15 kp. pakils dvigubai skaičium narių. ir atsižymės kulturos ir politikos darbuote sekančiais metais.

Iš svarbesnių nutarimų, nutarta rengti Conn. Apskričio sekantį išvažiavimą Bridgeporte. Jau teirautasi dėlei parko, ir surasta patogus parkas. Tas didysis piknikas gal bus surengtas apie liepos 1 d., 1923 m. Tai butų pirmas didelis piknikas Bridgeporte.

Koncertas jau surengtas — bus gruodžio 31 d. Dalyvaus įžymesni dainininkai iš Brooklyn'o ir New Jersey, ir kitur. Dalį programo atliks vietiniai su įvairiais pamarginimais. Tadgi Bridgeportiečiai turės progą pabaigti linksmai senuosius metus ir sulaukti naujųjų užskambinant Sandariečių parengtame koncerte.

Kilo klausimas kaslink A. L. T. S. Seimo. Nutarta sušaukti ekstra susirinkimą platesniam apkalbėjimui ir apsvarstymui organizacijos reikalų, kaip tai apsaugojimas "Sandaros" spaustuvės nuo patekimo į privatines rankas, ir kad apgynus "Sandaros" perkėlimą į vakarines valstijas, nes Sandaros Centrui patogiausia vieta, kaip dabar yra.

Todėl 15-ta kuopa visuomet stovi už pagerinimą organizacijos, o ne josios skaldymą.

Turiu pastebėti, kad vietos klerikalai "sorkes" krečia, kaip paprastai jie visur elgias. Iš Bridgeporto tilpo korespondencija "Sandaros" Nr. 36, š. m., kur buvo apipiešta platokai Sandariečių darbuotė vietinėj L. L. P. Stotyj, nes jųjų didžiuma, dalyvaujant keletui ir klerikalų — kas jiems labai nepatiko.

Tad viename susirinkime kažkokių fedarokų ar rimokų bandė sukelti skandalą prieš Sandariečius, kad užprotestuoti prieš minėtą korespondenciją. Bet vienas iš sumanesnių sako: protestavimas nieko negelbės. Jis padavė geresnį "skymą": reikia pareikalauti, kad L. L. P. Stotis šauktų susirinkimą bažnytinėj svetainėj. O kad šauktų, tai reikia pažadėt svetainė uždyką. O tikslas, kad aptarus Lietuvos Piliečių Registracijos reikalingumas. Kad atsilankys neskaitlingas Sandariečių skaičius, tai mes, girdi, susirinkę visos davatkos ir visi kiti, juos subombarduosime.

Bet pas Sandariečius užtektinai sumanumo ir greit permato klerikalų "blofą." Jie sušaukia susirinkimą spalio 17 d. ten kur visada buvo laikoma L. L. P. Stoties susirinkimai, tad gi tie klerikalų smarkuoliai nei nepasirodė, kurie rengės per kiek laiko į kovą su Sandariečiais, tik paleido paskalą, buk jie organizuoją naują L. L. P. Stotį, kur galėsią sau vieni ramiai darbuoties. Bet iki šioliai jųjų veikimas nepasirodė, kadangi šiuo laiku jau jiems sunku kas nors suorganizuoti. Korespondentas.

Klaipėdiškiai Susilaukė Gerb. Svečių iš Amerikos

Atsilankė lapkričio 26 d. gerb. Antanas Ivaškevičius amerikiečių lietuvių tautinės Sandaros atstovas iš So. Bostono. Išbuvo berods kelias dienas pas mus, gaila! Vienok ir tame trumpame laike išpažinom jo didį pasišventimą dirbti už savo tautos nepriklausomybę ir jos gerovę. Mes turim stačiai stebėtis iš jo didžio gabumo ir jo pasiryžimo ir tos energijos — jis mokėjo uždegti jau atšalusių tautos veikėjų krutinę ugnim tėvynės meilės ir juos iš naujo pritraukti darban, o tai ypačiai dabartiniame laike, kur begalo mums privalingi darbininkai.

Jam į Klaipėdą atvykus susirinko pulkelis vietinių inteligentų ir susipažino su jojo atsilankymo tikslu. Ateinančios dienos vakare tapo Liet. Akc. bendrovės "Ryto" viešbutyje sukviesti visi vadai žymesnių lietuvių ir vokiečių darbininkų organizacijų.

Minėtos dienos (lapkr. 29) vakare ½8 val. prisirinko suviršum 30 asmenų prie tam tikslui prirengtos vakarienės. Gerb. svečias pasveikino susirinkusius klaipėdiečius ir plačiai nupiešė lietuvių, amerikiečių pasiryžimą visokiais budais gelbėti atbudavoti ir stiprinti, tiek tautiškai kiek materiališkai savo tėvynę Lietuvą. Jis puikiai nupiešė lietuvių amerikiečių pastangas už išgavimą pripažinimo Lietuvos de jure. Tiktai ačių amerikiečiams lietuviams už jų didį pasidarbavimą, šiaip gal dar nei šiandien nebutų Amerikos Jungtinių Valstijų Lietuva pripažinta kaipo nepriklausoma valstybė. Toliau gerb. svečias norėjo išgirsti iš susirinkusių darbininkų vadų, jų nuomonę kaslink Klaipėdos krašto ateities. Kiek jam žinoma esančios trys srovės krašte 1) ir kiekviena šitų srovių stengiasi įgyti kodaugiausiai šaiininkų, tai jam butų žingeidu išgirsti kurlink didžiuma norėtų glaustis.

Visi vadai, nevien tiktai lietuvių, bet ir vokiečių pareiškė, jog nei vienas iš darbininkų nei manyti nemano glaustis prie Lenkijos—Lenkų politiką nei vienas darbininkas negali remti, kadangi jį eina keliais, kurie veda visą tautą į pražudymą. Nieks negali sutikti su ta nelemta politika užgrobti kaimyniškas šalis ir jas pavergti. — Žodžiu visi pasmerkė Lenkijos politiką ir griežtai pareiškė, kad Klaipėdos krašto darbininkai niekuomet nerems ir nedėsis prie tos srovės.

Kaslink prisidėjimo prie Lietuvos tai žinoma yra tikrai mažesnė dalis. Visi vokiečių darb. vadai nenori dėtis prie Lietuvos, o tai butent iš štai sekančių priežasčių: 1) kad nežinia, kas rytuose galiausiai įvyks, 2) kad Lietuvos valstynė dar jaunutė esanti ir nežinia ar ji įstengs išsilaikyti, o 3) kad ji kulturiškai kas kur žemiau stovinti negu Klaipėdos kraštas.

Beje reikia pabrėžti, kad komunistų vadas išsireiškė, kad jis esąs už prisidėjimą prie Lietuvos.

Gerb. Ivaškevičius stengės tuos vokiečių darb. vadus pertikrinti ir išaiškino, kad jų atėitis to reikalauja, kad visi dėtus prie Lietuvos. Klaipėdiečiams prisidėjus, bus kas kur greičiau pakelti musų tėvynę kulturiškai, o jie patys turės iš Klaipėdos uosto milžinišką pelną. Lietuva Klaipėdos kraštui prisiglaudus gabens savo visas prekes per Klaipėdą ir Klaipėda galės su laiku tapti antru New Yorku!

Tas gerb. svečio nurodymas žinoma ir jiems patiko, vienok jie patįs bent tuo tarpu dar nenori dėtis prie Lietuvos.

Bet kiek iš tikrų šaltinių žinoma, tai patįs vokiečiai darbininkai anaiptol nėra taip priešingi dėtis su Lietuva kaip jų vadai. Reikalinga tik atsakančios agitacijos ir trumpame laike virstų viskas kitaip. 2). Iš didžiausios dalies ima minėti vokiečių darbininkų vadai dideles algas, kurias apmoka Vokietija, na ir šie turi taip dirbti kaip Vokietijos valdžia reikalauja. Tame ir yra priežastis to nusistatymo prieš Lietuvą, nesa ji mano tad nustoti savo gero kąsnio duonos.

Bet iš viso imant padarę gerb. Ivaškevičiaus kalba ir rimti paaiškinimai didžią įtekmę ant susirinkusių.

Taip pat pridėjo nemenką dalį prie tų paaiškinimų, (nesa juos reikėjo versti vokiečių kalbon) ir amerikiečiams iš 1911 ir 1913 metų pažįstamas Jonas Vanagaitis, kuris buvo to susirinkimo vedėjas, ir iš savo pusės stengės išrodyti naudingumą ir reikalingumą prisidėti prie Lietuvos musų pirm 500 metų bendros tėvynės.

Nėra abejonės, jeigu musų žmonės visi katrie dirba ir dirbti gali sukrus ir visomis jiegomis dirbs, tai galima daug ko atlikti, ir iš dalies suklaidintus darbininkus, kurie vis drauge svajoja turėti savo Freistatą, pertikrinti reikalauti susijungimo su Didžiąja Lietuva.

O šito darbo stumėjas ir paskatintojas bus musų gerb. Antanas Ivaškevičius, nesa jis sugebėjo pritraukti prie to prakilnio darbo visus. Labai busime dėkingi, kad už ne ilgo mus vėl aplankytų.

Prie šios progos ištariame ir savo širdingą padėką gerb. broliams amerikiečiams, kad jie visomis pajiegomis stengiasi atvalnyti ir suvienyti visas tėvynės dalis į galingą niekam nepriklausomą Lietuvą!

Vytenas.

2) Bet tokiai agitacijai reikalinga pinigų, tiktai jų esant galima pasekmingai dirbti.

1) Butent 1) už prisiglaudimą prie Lietuvos, 2) už taip vadinamą Freistatą, o trečia už lenkus.

Mums reikia proto religijos. Vienatinis tikras dieviškumas yra žmoniškumas. —Wm. Pitt.

Mark Twain.

Kapitono Stormfildo Kelionė į Dangų

Vertė KAROLIS VAIRAS

(Tąsa).

Gandas pasirodė neteisingas, bet gi jis pasklido; ir, Dieve tu mano, ar aš kada besusilauksiu kitos tokios dienos! Priėmimas turėjo įvykti Anglijos departamente, 811 milionų mylių nuo New Jersey rajono. Aš ir nuėjau su savo kaimynų kompanija. Bet tai ir buta paveikslo! Atėjo dideliausios minios žmonių iš visokių departamentų. Mačiau čionai eskimosus, totorius, negrus, chiniečius—žodžiu sakant, visokių žmonių. Tamsta jau matei panašų tautų mišinį Didžiąjame Kore—tai buvo tą dieną, kaip atvykai čia nuo žemės; bet vargu bau bematysi kitą tokią procesiją. Ten buvo bilionai žmonių,—jiems giedant ir rėkiant "hozanna," buvo neapsakomas truksmas; ir tose valandose, kaip jie tylėjo, girdėjai dideliausį jų sparnų šnabždėsį; dangus buvo aptemęs, kaip nuo sniego,—toki daugybė angelų buvo danguje. Nors Adomo ir nebuvo, bet visgi tai buvo didelė diena, nes ant Didžiojo Klono buvo net trys arkangelai. Gi šiaip tik vienas pasirodo ir tai labai retai.

—Kaip jie atrodo, Sendi?

—Jų veidai žvilga, drabužiai žiba, sparnai dailių dailiausie. Ugio jie aštuoniolikos pėdų, nešioja kardus, galvą laiką augštai; panašus į kareivius.

—O aureoles ar jie turi?

—Ne, neturi, t.y. šiaip aureolių neturi. Arkangelai ir augštesniojo luomo patriarkai turi virš savo galvų apvalą tyro aukso blizgantį ratą. Tamsta, tur buti, esi matęs ant žemės patriarkų paveikslus,—ar atsimenate? Jų galvos paprastai buvo apsuptos lig varine rinke. Bet tai tik silpnas tikrenybės pamėgdžiojimas. Ištikrųjų tai yra dailiau ir aiškiau.

—O tamstai ar prisieidavo kalbėti su tais arkangelais ir patriarkais, Sendi?

—Kam, ar MAN? Iš kur gi tamsta įgavai tokią kvailą mintį? žinoma, kad ne, nes aš nesu vertas net pasveikinti juos.

—O Talmedžias?

—žinoma, ne! Tamsta vis dar žemės gyventojų papratimu žiuri į tuos dalykus. Aš ir pats taip manydavau, iki kitaip įsitikrinau. Ten, žemai, sako, kad čia yra Dangaus Karalius,—tai tikra tiesa; bet toliau jie mano apie dangų, kaip apie kokią respubliką, kur visi lygūs, kur visi turi teisės vieni su kitais bučiuotis, brolautis, su visais be skirtumo, su mažais ir dideliais. Koks kvailas naivumas, kaip pagalvoji! Ir iš kur gi čia gali buti respublika, jei yra Karalius? Ir kaip gi gali padaryti respubliką ten, kur valstybės galva yra neaprubežiuotas valdonas, kurs laiko savo sostą per amžius, neturi nei parlamento, nei tarybos, tad kas gi gali kišti savo nosį į jo reikalus? Čia niekas nėra renkamas, niekas kito nerenka, niekas neturi balso valdymo klausimuose, kur niekas nėra kviečiamas dalyvauti valdžioje, dar daugiau — neleidžia net truputėliu domėtis valdžios reikalais... Gera respublika, ar ne?

—Taip, išeina truputį ne taip, kaip aš manydavau. Bet aš visgi maniau, kad man bus leista pasipažinti su garsiais asmenimis; ne taip jau brolautis su jais, bet vis gi paspausti ranką ir pasikalbėti vieną-kitą kartą...

—O kaip tamsta manai—ar galėtų, leiskim sau, kokie nors Tamai, Dikai ir Gariai įeiti į Rusijos ministerių kabinetą? Kad ir pas kunigaikštį Gorčakovą, pavyzdžiui.

—Aš manau, kad jiems nepasisektų, Sendi.

—Tuo labiaus Rusijoje, kur net ir kalbos nebuvo apie respubliką. Čia taip pat yra rangos. Čia yra vice-karaliai, gubernatoriai, vice-gubernatoriai, vice-vice-gubernatoriai ir visa eilė aristokratinių titulų, pradėjus nuo didžiųjų gercogų iki plebėjų, neturinčių jokio titulo. Tamsta juk žinai, ką reiškia ant žemės kraujo kunigaikštis?

—Ne.

—Kraujo kunigaikštis, matote, nepriklauso karaliaus šeimynai, nei aristokratijai; jis yra žemesnis už pirmuosius, bet aukštesnis už antruosius. Tą patį reikia pasakyti ir apie patriakų ir pranašų padėtį čionai. Čia danguje yra labai galinga didžiunija, kuriai nei tamsta, nei aš nesava vertu pašveisti čebatus. Savo keliu toji didžiunija nėra verta šveisti čebatus patriarkų ir pranašų. Ar dabar supranti kiek apie jų rangus? Jei šiaip mirtinas žmogus galėtų pažiurėti į juos per dvi minutėli, tai jis per tukstantį metų atsimintų ir kitiems apie tai papasakotų. Tamsta, kapitone, žinokite, kad jei Abraomas žengtų nors vieną žingsnį pro šitas duris, tai jo pėdsakas butų tuoj aptvertas ir apdengtas stiklu, ir per ištisus šimtmečius čia eitų žmonės iš visų dangaus šalių pažiurėti tos šventos vietos. Abraomas, tarp kitko, yra suraše tų žmonių, kuriuos poetas Talmedžas iš Brooklyno nori apkabinti, pabučiuoti ir ašaromis apšlapinti. Jis turi daug prisigaminti ašarų, nes kitaip — jos išdžius iki jis gaus progos savo užmanymą įkunyti.

—Sendi, ir aš buvau tos nuomonės, kad esu čia visiems lygus —tai tiesa; dabar jau atsisakau nuo tos nuomonės. Bet tai niekis: aš esu gan laimingas ir be tos lygybės.

—Kapitone, dabar esi laimingesnis, negu butum, jei ta lygybė čia viešpatautų. Tie senovės patriarkai ir pranašai ištisais tukstančiai metų yra didesni už patį. Jie į dvi minuti pažįs daugiau, negu pats į metus laiko. Ar tamstai nepasitaikė kada kalbėti apie vėjus, sroves ir kompaso deviacijas su nespecialistu?

—Suprantu, ką nori man pasakyti, Sendi. Toki kalba visai nebutų man įdomi. Mano draugas pasirodytų nieko neišmanąs tuose klausimuose, ir mudu greitai vienas kitam įkyrėtuva.

—Tikrai teisingai supratai mane. Tamsta veikiai įkyrėtum patriarkams savo kalbomis, o jie įkyrėtų pačiam. Skirdamasis su jais pasakytum: "Sudie, tamstos eminencija; kada nors ir vėl užeisiu,"—tai butų gryniausias melas. Juk ir pats niekados nekvietei sėsti prie kapitono stalo kokio nors virėjo padėjėjo?

—Ir vėl matau, kur suki, Sendi! Aš jaučiuos visiškai netinkąs patriarkų ir pranašų draugijoje, bučiau nusigandęs, tylėčiau ir laukčiau progos pasprukti į šalį. Pasakyk man, Sendi, koki ranga yra augštesnė,—patriarko ar pranašo?

—O, žinoma, kad pranašai stovi aukščiau. Visųjauniausis tik pakeptas pranašas yra vyresnis už visųvyriausįjį patriarką. Taip, sir. Pats Adomas turi pasitraukti iš kelio Šekspirui.

—Argi Šekspiras buvo pranašas?

—žinoma; taip pat, kaip Gomeras ir visas pulkas kitų. Bet Šekspiras ir kiti turi užleisti vietas paprastam siuvėjui iš Tennessee, tulam Bilingsui ir vienam kanivalui iš Afganistano, vardu Sakkas. Jeremijas, Bilingsas ir Budda eina lygiomis, tuoj už visos eilios šiaip gyventojų nuo musų planetų systemos; juos seka tuzinas-kitas nuo Jupiterio ir kitų planetų; po to eina Danielius Sakkas ir Konfucijus, visas burys nuo kitų astronominių systemų; paskui Mahometas, Jezekielis, Zoroastras ir vienas peilagalandis iš senovės Aigipto. Paskui seka burių buriai žmonių ir visų galų gale eina Šekspiras, Homeras ir tulas francuzas kurpius, vardu Marre.

—Ar gi čia yra Mahometas ir kiti stabmeldžiai?

—Taip,— jie visi turėjo savo pareigas ir visi dabar gavo atpildą. žmoguš, negavęs atpildo ant žemės, neturi ko nerimauti; jis, be abejonės, gaus ją čia.

—Bet dėlko Šekspiras atsidurė lyg ir gale—draugijoje kokių ten kurpių, kanivolų ir peilagalandžių, apie kuriuos niekas nieko nebuvo girdėjęs?

—Tame ir apsireiškia dangaus teisingumas —ant žemės jie negavo atlyginimo sulyg savo nuopelnų. Čia jie gauna, kas jiems priklauso. Tasai siuvėjas iš Tennessee, vardu Bilingas, sukurė poeziją, kurios nepasiekė Homeras nei Šekspiras, bet jos niekas nenorėjo spausdinti; niekas jos neskaitė, išskyrus kelis bemokslius jo kaimynus, kurie tyčiojosi iš jo. Kas šventadienis, šokių metu, jie nusitempdavo jį pas save, apsupdavo ratu, apvainikuodavo kopustų lapais ir lenkdavosi lygi žemės. Vieną kartą naktį, jau buvo sergąs beveik ant mirties patalo,—ištempė jį iš namų, apvainikavo su kopustais ir nusivežę jį, per kaimą točkoje; minia ėjo aplink, rėkė, užė, žvangino gelžgaliais. Apie rytmetį jis pasimirė. Jis niekados nesitikėjo patekti į dangų, nekalbant jau apie kokią nors viltį, kad, jam čia atvykus, jis sukels visą trukšmą. Aš manau, kad jis dikčiai nustebo, kada buvo pasitiktas.

—Ir tamsta ten buvai, Sendi?

—Dieve mano, žinoma, kad ne!

—Kaip? Ar nežinojai, kad bus priėmimas?

—Kaip gi nežinoti! Apie tai kalbėjo bent per dvidešimtį metų prieš poeto mirtį, ne taip, kaip apie šį naujai atsivertusį.

—Kokių gi... tamsta ten nenuėjai?

—Ką gi kalbi! Kad toks žmogus, kaip aš. eitų į tokio pranašo priėmimą? Kad toks vabalas, kai aš, užriestų nosį ir eitų pasitikti tokio didžiuno, kaip Eduardas D. Billingsas? Iš manęs visi juoktųsi dviejų milionų mylių apielinkėje. Ir niekados negalėčiau pasiliuosuoti nuo pajuokos.

—Kas gi buvo tame priėmime?

—Labai nedaug, kapitone, kuriuos mudu, kapitone, vargu ir pamatysiva. Nei vienas plebėjų neturėjo laimės matyti, kaip pranašas liko priimtas danguj. Čia buvo visa didžiunija, visi patriarkai ir pranašai, visi arkangelai, kunigaikščiai, gubernatoriai ir vice-karaliai,—ir nei vieno, supranti,— nei vieno šiaip purvabraidžio nebuvo! Tik pastebėk, kad aš kalbu apie didžiuniją ne vien tiktai iš MUSŲ pasaulio; aš kalbu apie patriarkus ir kunigaikščius iš VISŲ pasaulių, žibančių musų danguje, iš bilionų pasaulių, priklausančių tokioms sistemoms, su kuriomis musų žemė neturi nieko bendra. Šitoje iškilmėje dalyvavo keletas pranašų ir patriarkų, prieš kuriuos musiškiai—vieni tiktai niekai, pagal garbę ir laipsnį. Kiti jų buvo nuo Jupiterio ir kitų musų sistemos pasaulių; bet trys visųgarsiausiųjų — poetai Saa, Bo ir Suf —buvo atėję nuo trijų planetų, labai toli nuo musų saulės sistemos. Šitie trys vardai yra labai gerai žinomi visųtoliausiuose dangaus kampeliuose; jie yra žinomi taip plačiai, kaip ir aštuoniųdešimtų didžiųjų arkangelų vardai. Tuo tarpu nei musų Mozės, nei Adomo niekas ir nežino užu to kampelio, kurs yra danguje paskirtas musų žemės gyventojams. Jų niekas nežino, išskyrus vienur kitur išskirstytus mokslo vyrus, kurie vienval iškraipo jų vardus ir painioja vieno darbus su kitų darbais. Jie visados priskiria juos prie musų saulės sistemos, manydami, kad to jau gana ir nebekreipdami domės net tiek, kad nors suminėjus vardą planetos, nuo kurios jie atėjo į dangų. Tas man primena vieną indų mokslo vyrą, kurs, norėdamas pasigirti savo mokslu, sakydavo, kad Longfellow gyvena Jungtinėse Valstijose,—tarytum tas Longfellow'as užėmė visas Jungtines Valstybes ir buk ta šalis esanti taip maža, kad, jei mesi jon akmenį, tai butinai jau pataikysi į Longfellow'ą. Tarp mudviejų kalbant, aš pykstu dėl to, kokiu šaltumu ir nepaisymu žmonės, atėję čia nuo kitų pasaulių, žiuri į musų nedidelį pasauliuką ir net į visą musų sistemą. Mes, teisybė, esame geros nuomonės apie Jupiterį, nesa musų žemė, sulyginus ją su Jupiteriu, didumu prilygsta bulvei. Užtai kitose sistemose yra pasaulių, prieš kuriuos ir Jupiteris atrodo, kai garstyčių grudas —taip, toki yra, pavyzdžiui, planeta Gubra, kurios jokiu budu nesutalpinsi Halleyo planetos orbitoje, nesulaužęs sienų. Turistai, atkeliaujantie iš Gubros (aš kalbu apie žmones, kurie ant jos gyveno ir mirė),—taipgi tie turistai vienval čia apsilanko ir teiraujasi apie musų žemę; sužinoję, kad musų pasaulis yra tiek mažas, kad elektros srovė apibėga jo ekvatoriumi per vieną aštuntą dalį sekundos, tuč-tuojaus atsiremia į ką nors ir pradeda iš visų jiegų kvatoti. Paskui jie įsispraudžia sau į akį monoklį ir žiuri į mus, nelyginant į kokius vabaliukus. Vienas jų klausė manęs, kaip ilga yra musų diena; man atsakius, kad apie dvylika valandų, jis susidomėjo, begu žemės gyventojams apsimoka kas rytas praustis dėl tokios "dienos"! Tie ateiviai nuo Gabros niekados nepraleidžia progos, pasitikus, pajuokti mus ir sakyti, kad jų diena prilygsta, savo ilgumu, 322 musų metams. Tas jaunas vyrukas, klausinėjęs mus apie musų dieną, buvo visiškas pusbernis; jis buvo šešių ar septynių tukstančių jų dienų amžiaus — musų skaitliavimu netol dviejų milionų metų; atrodė jis toks akyplėša, kaip paprastai buna jaunikliai, kaip jau liaujasi buvę berniukais, bet dar nepriauga prie vyrų amžiaus. Jei tai butų buvę kur kitur, ne danguje, tai aš buč jam parodęs, kur pipirai auga. Taigi, tad tasai Billingsas buvo iškilmingai pasitiktas; tokių iškilmių dangus nebuvo matęs bent per šimtą tukstančių metų, ir, aš manau, jų pasekmės bus milžiniškos. Billingso vardas pragarsės, visi ims kalbėti apie musų sistemą ir, galimas daiktas, apie musų pasaulį, kas žinoma, pakels musų vardą tarp visų dangaus gyventojų. Tik pats sveikas pagalvok. Šekspiras ėjo užpakaliu prieš tą siuvėją iš Tennessee ir barstė po jo kojų gėles; Homeras banketo metu stovėjo už jo kedės ir tarnavo jam vietoje liokajaus. žinoma, niekas čia nekreipia jokios domės į tas smulkmenas, nesa čia niekas ir niekados nebuvo girdėjęs nė apie Šekspirą, nė apie Homerą. Visai kas kita butų buvę ant žemės, jei visa tai butų tenai žinoma. Aš džiaugčiausi, jei tame menkame spiritizme butų nors lašelis prasmės; tuokart mes galėtume pasiųsti tenai kokią žinelę. Tasai kaimelis Tennessee valstijoje tuoj pastatytų Billingsui paminklą, gi jo autografas butų garsesnis ir už paties šėtono autografą. Taip, tasai pasitikimas Billingso buvo visųiškilmingiausis; man daug apie tai pasakojo tulas nusigyvenęs aristokratas iš Hobokeno—baronas, vardu Sir Ričardas Defferas.

—Ką sakai, Sendi? Baronas iš Hobokeno? Kaip tai gali buti?

—Labai aišku. Defferas laikė dešrų krautuvėlę ir per visą savo gyvenimą neatidėjo nei skatiko, nes visa, ką tik uždirbdavo, atiduodavo beturčiams. Ne beturčiams—ne, kitokios rušies žmonėms, vadinasi tokiems, kurie verčiaus pastips badu, bet neprašys išmaldų,—doriems žmonėms, likusiems be darbo. Dikas buvo pratęs daboti vyrus, moteris ir vaikus su bado žyme veide ir sekdavo juos iki jų namų; čia jis pasirinkdavo apie juos informacijų iš kaimynų ir paskui užlaikydavo juos arba surasdavo jiems darbą. Kadangi niekas nematė jį duodant ką nors kitiems, tad jis ir įgijo šykštuolio vardą; taip su tokiu vardu jis ir pamirė, ir visi manė, kad taip jam reikia. Bet tik jis spėjo atsidurti čianai, tuoj jį ir padarė baronu. Pirmieji žodžiai, kurjuos Dikas išgirdo, užžengdamas čia į dangų, buvo "Sveikas, Sir Ričardas Defferas!" Jis labai nusistebėjo, nes tikėjosi, kad jam bus paskirta gyvenimo vieta su daug karštesniu klimatu, negu čia...

Vos tik Sendis ištarė paskutinius žodžius, kaip žemė sudrebėjo ir suužė nuo 1101 milžiniško trenksmo. Sendis pratarė:

—Aha, tai naujai atsivertusiam!

Pašokau nuo vietos ir paklausiau:

—Tad eikiva, Sendi! Kam vėlinties?

—Sėdėk sau ant vietos! Tai tik telegramą muša apie jo atkeliavimą.

—Kaip tai?

(Pabaiga bus)

OPERA

XXIII.

FALSTAFF.

"Falstafas," tai lyriška trijų veiksmių opera. Libretto parašė Arrigo Boito sulyg Shakespeare komedijos "The Merry Wives of Windsor" — (Išdykę kumutės). Muziką parašė Giuseppe Verdi. Pirmu kartu statė "Falstafą" kovo 12 d. 1823 m., teatre La Scala, Milane.

Asmens:
Mistress Ford
Nannetta
Fenton
Dr. Caius
Pistola
Mistress Page
Mistress Quickly
Ford
Bardolfo
Falstaff.

Apie statymą tos operos ir prirengimą pasekmingam perstatymui galėčiau daug rašyt, nes žinau tą iš lupų inž. V. Rajkevičiaus, kuris gyveno ir tuomet Milane ir tuo reikalu šiektiek darbavosi. Verdi užsimanė butinai, kad butų kviesta Falstafo partijai iš Paris'o M. Maurel ir, žinoma, Riccordi turėjo sutikti. Pats Maurel'is jau žmogus buvo gerai pagyvenęs ir jo balsas nebuvo iš eilės gerųjų balsų, bet buvo sumaningas lošėjas, kaip kad šaliapinas. Nebuvo lošėjas kliasikas, kaip kad ir pastarasis, bet mokėjo gaudyt minią ir jai pataikavo. Lošė "patirimu," kaip kad tokie visuomet save teisina ir neiną "sena rutina," bet sava —nauja rutina, kad kartais tas buna ir be aiškaus pradų supratimo ir žinijos. Tiesą pasakius, jokis demagogiškas pasielgimas dar neparodė savo gryno altruistinio gerumo skaisčiajai idėjai; tokie dalykai gilesnių prasmės žinovų yra peikiami. Opera "Falstaff'as" gerokai skyriasi nuo kitų Verdi'o operų. Kitų operų, kuris nors motyvas bėga labai skaisčia varsa ir garsmai jam tik prigelbsti but daugiau reljefišku. "Falstufe" jau garsmų varsos sutirštintos ir jau reikalinga daugiau patyrimo ir supratimo savim įimt tuos mestus garsmų pluoštus. Operos veikmei duota vieta Windsor'as, o laikas — viešpatavimas Anglijos karaliaus Henrio IV.

Veiksmas Pirmas. Pirmas paveikslas, tai karčiama Garter (Raištys) vadinama, kurioje Dr. Caius (Kajus), riebus vytis Falstafas. Falstafas ir jo karčiamos draugai — Bardolf ir Pistolia truputį rokuojasi, nes buk pastarieji — Bardolfas ir Pistolius, be girtuokliaunant, apvogę Dr. Cajus'ą. Falstafas duoda laiškus Bardolfui ir Pistoliui ir liepia, vieną tų laiškų nunešt kumutei Ford, o antrą — kumutei Page. Pastarieji atsisakinėja, nes, esą, tas nepadoru. Falstafas tad duoda laiškus tarnui, o nepaklausiusius, paėmęs šluotą, išveja lauk.

Paveikslas antras. Sodnas priešais Nanettos tėvo — Fordo —namus. Page, Mrs. Ford Quickly, Nanetta, skaito Falstafo laiškus ir užmano pasijuokt iš senojo keladono ar seladono (jautriai puolančio prie moterų, sekiotojo paskui jas). Jų vyrai — Fordas ir Page — kuriems pranešė Bardolfas ir Pistolis apie Falstafo "pasikėsinimus," — jau žygius didžiojo vyčio — Falstafo — sužino. Prasideda Nanettos ir jauno Fentono meilavimasis. Mistress Ford ir Mistress Page prašo Mistress Quickly nueit ir užkviest vytį Falstafą "susitikimui," kad iš jo pasijuokus. Patsai Fordas prašo Bardolfo ir Pistolio sutikdinti su Falstafu, bet kad tas butų incognito. Savus mierius slepia vyrai nuo savo pačių, o pačios nuo savo vyrų.

Aktas Antras. Paveikslas pirmas. Karčiama "Raištys," kur Falstafas priima mistress Quickly ir išklauso jos pasakojimą apie dideles kančias Magės ir Onos, didelę prie jo meilę, jis prižada atlankyt jas abi. Fordas ateina pas Falstafą inkognito ir pasakoja, kad jam, Falstafui, butų garbė suviliot Oną, nes jinai labai ir labai neprieinama. Pats Fordas labai pavydus ir jam norėtusi žinot, kiek jo pati jam ištikima. Bet čia Fordas sužino — savo nesmagumui — kad jau Falstafui paskirtas ir susitikimas.

Paveikslas antras. Kambarys Fordo namuose. Ateina mistress Quickly ir išpasakoja savo atsiektas pasekmes siuntusioms ją kumutėms. Fordo pati lieka viena; ateina Falstafas ir išsipasakoja prie jos savo meilę; Magė, stovėjusi ant sargybos, atbėga ir praneša jiems, kad ateina Fordas ir atsiveda kaimynus, kad nurodžius savo pačios neištikimybę. Užvydus Fordas, įbėgęs, griebiasi jieškot Falstafo, o Falstafas pasislepia už paravano. Fordas pamano, kad Falstafas pasislėpė didžiojon skalinėn (kašėn), kurion paprastai Anglijoj sudedami dėvėti skalbiniai; skalbinius Fordas išmėto, neradęs Falstafo, bėga kitan kambarin jieškot. Tuo tarpu kumutės Falstafą slepia, — įstumia ton skalinėn ir užvožia. Fentonas ir Nanetta pasislepia už paravano — širmos ir, kaip meilužiai, pradeda ten bučiuotis. Fordas savo dukterį, Nanettą, perša dr. Caius'ui, bet čia užgirsta iš už paravano garsų bučkį, pamano, kad jo pati su Falstafu bučiuojasi, — nuverčia paravaną ir pamato Fentoną ir Nanettą, kurias iš kolioja ir vėl bėga jieškot Falstafo. Fordo pati liepia tarnams išmest skalinę pro langą, tiesiai upėn,— ten buvo ir Falstafas, ir pašaukia lygiai tuo laiku savo vyrą, kuo-

(Tąsa ant 5 pusl.).

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

"THE LEAGUE"
Published Eevery Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMEKICA.
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULAUSKAS
Business Manager.
327 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.

Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

Metams	kainuoja (Amerikoje)	$2.50
" "	Kanadoje	$2.75
" "	(Užsieniuose) ..	$3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

LENKIJOS PREZIDENTO NUŽUDYMAS.

Į sąvaitę po išrinkimo ir į porą dienų po inauguracijos pirmasis Lenkijos prezidentas, Gabrielius Narutovičius, tapo nužudytas. Naujasis lenkų prezidentas G. Narutovičius, taip kaip ir jo giminietis laikinasis Lenkijos prezidentas Pilsudskis, buvo lietuvių kraujo ponas, bet tarnaujantis lenkams, taigi lietuviams "zdrajca," parsidavėlis svetimiems. Gimęs Telšiuose, Žemaitijoje. Vienas jo brolių rodė simpatijas lietuviams ir prisidėdavo prie lietuvių tautinių žygių. (Taip, jis prisidėjo prie surengimo koncertų, kad gerb. komp. M. Petrauskas važinėjo po Lietuvą su koncertais). Bet Gabrielius, išrinktasis į Lenkijos prezidentus, iš širdies tarnavo Lenkijai ir, kad pasitaikydavo atvažiuoti į tėviškę Lietuvoje, išdidžiai nešdavos ir lietuvių "nepristodavo." Už nuoširdų tarnavimą lenkams, Lenkija jį išrinko į pirmuosius savo prezidentus.

LENKAI NENORĖJO NARUTOVIČIAUS.

Bet tikrieji lenkai nekentė į lenką persikrikštijusio "žemaičio." Kaip tik pasklido žinia, kad Lenkijos prezidentas yra išrinktas Narutowicz, tuo įvairiuose tikrosios Lenkijos miestuose kilo riaušės. Pereitą ketvirtadienį (gruodžio 14 d.), prie prezidento prisaikinimo, lenkų studentai Varšavoje, iš vienos pusės "fašistai," iš kitos pažangiečiai, pakėlė tikrą mušį, kuriame užmušta 4 žmonės ir daugiau šimto sužeista.

Tikrieji lenkai nenorėjo pripažinti Narutowicz'iaus už Lenkijos prezidentą, nes tai jį buk išrinkę tik švetimtaučiai: žydai, užrainiečiai, vokiečiai ir rusai. Grynai lenkiškų balsų jis buk gavęs tik 186, kad jo priešas, tikras lenkas, kunigaikštis Zamojski, gavęs grynai lenkiškų balsų 227.

PARSIDAVĖLIŲ NEKAS NEMYLI.

Nors Gabrielius Narutowicz iš visos širdies bernavo lenkams, bet, kaip pats galėjo pamatyti, kad buvo išrinktas į prezidentus —lenkai persimetėlio nemyli ir riaušes prieš jį kelia. Jo draugai, kiti lietuviai, pardavusieji Lenkijai Vilnių, matė, kad jų draugas Narutowicz gavo ir lenkiškąją kulką kaipo algą už ištikimą lenkams bernavimą. Gaus ir jie kada — kas kulką, kas paspyrimą į atbuląjį galą. Nežino vargšai, kad tikrą draugiškumą — laimėje, ar nelaimėje — galima rasti tik pas savo žmones. Svetimtaučiai tau tik toliai bus geri, kol tu jiems tarnausi. Bet pareikalauk lygių su jais tiesų, tada pamatysi, koks jų draugiškumas. Žmogaus prigimimas visur lygus: tą patį mato ir Amerikos lietuviai, išsižadėjusieji savo brolių ir pasivadinusieji "airiais," "anglais" ar kitais "amerikonais." Jie toliai amerikonai, kol kitiems tarnauja, bet tegul tik nori pilnai susilygint su "jankėmis," tai tuo išgirs, kad jie, nors Amerikoje gimę, bet buk neesą tikri amerikiečiai, o tik "American born foreigners" arba "born of foreign parentage."

LENKIŠKAS DEMOKRATIŠKUMAS.

Lenkija giriasi, kad ji dabar yra labai galinga: turinti suvirš 27 milionus gyventojų. Bet iš to skaitliaus vargu bus daugiau per 12 milijonų tikrų lenkų. Reiškia, dabar Lenkija turi užgrobus daugiau svetimų tautų žmonių, nė kaip ji turi savųjų. Vienok lenkų laikraščiai dejuoja, kad į jų parlamentą pateko perdaug "svetimtaučių." Bet jei šalyje yra daugiau svetimtaučių, tai ar gi ta šalis gali tikėtis, kad rinkimuose tie svetimtaučiai rinktų lenkus, o ne savuosius atstovus? Juk visi, tie svetimtaučiai yra Lenkijos užgrobti prievarta, kelia protestus ir net kaikuriose vietose sumišimus. Ir "demokratinga" Lenkija dejuoja, kad tie svetimi, turi daugiau savo atstovų. Negana to — jie da pasipriešina net išrinkimui tokio prezidento, kurs gavo svetimųjų balsų, nutaria jį boikotuoti, nepripažinti jo kabineto. Ką jus pasakysite apie tokį Lenkijos "demokratiškumą"? Ir kokia tauta galės pakęsti lenkų ponavimą ant savęs?

Ir jie, lenkai, dėlto užmušė savo pirmąjį prezidentą, kad jis gavo nelenkiškų balsų Lenkijoje, kurioje didesnė pusė ne-lenkai. Ir jie užmušė savo pirmąjį prezidentą, nes tas buvo ne lenkas, nors visą savo gyvenimą iš širdies bernavo lenkams.

Ar nė šitokie įvykiai neatidarys akis tiems lietuviams, kurie, pasiėmę "zdrajcų" roles, tarnauja jų politikai, dailei, laikraštijai?...

SLEŽEVIČIUS IR ČARNECKIS.

"Lietuvos žinių" No. 208 gerb. M. Sleževičius patalpino straipsnį, kurs nurodė, jog p. Čarneckis sauvališkai užkrovė ant Amerikos lietuvių $10 mokestį. Atsakydamas gerb. Sleževičiui per "L. ž.," Čarneckis atsiuntė tą patį atsakymą ir "Sandarai." Kadangi "Sandara" perspausdino Sleževičiaus straipsnį, tad laiko už priedermę duoti vietą ir Čarneckio atsakymui. (Žiur. 5 psl.). Vienok Čarneckis visai neturi kuo pasiaiškinti. Jis tik pasako, kad "mokesnis už Lietuvos pasus imamas einant 'Užsienių pasams duoti taisyklėmis' (eilinis Nr. 798, pargr. 10-to pastaba), paskelbtomis Vyriausybės žinių Nr. 99." Bet Sleževičius parodo, kad tas 798 Nr. įstatymas liepia imti tik 200 auksinų metams už pasą, o ne $10. —o Čarneckis nori tuo įstatymu išsiteisinti!

Kas link turto konfiskavimo tai Čarneckis tikrai negarsino. **Bet jis da iki šioliai savo vardu nėra paskelbęs nė registracijos reikalavimo!** Jis nieko nepaskelbia. Informacijų Biuras praneša visuomenei kaipo žinią, paskui Čarneckis tą žinią jau skaito oficialiu pranešimu, jeigu jo politika to reikalauja. Gi jeigu jo politika reikalauja, kad jis išsižadėtų kokio paskelbimo, jis gali išsižadėti, nes ištikrųjų jis nieko nepareiškia. Ne Čarneckis paskelbė konfiskavimą, tik L. Inf. Biuras ir paskelbęs tuo atšaukė. Ne Čarneckis paskelbė nė registraciją, tik tas pats L. I. B. Jei savinties vieną paskelbimą, kaip galima išsižadėti kito?

LIETUVOS KVOTA.

Iš Lietuvos kas metai yra įleidžiama į Ameriką 2310 ateivių. Nuo liepos 1 d. iki lapkričio 30 lietuvių įleista 2,042. Nuo lapkr. 30 d. iki pabaigai šių metų galės įvažiuoti da 201.

Bulgarijos, Graikijos, Luxemburgo, Portugalijos, Ispanijos, Palestinos, visos Azijos ir visos Afrikos kvotos jau išsibaigę, ir iš tų šalių šįmet jau niekas negali įvažiuoti.

LIETUVOS LITAS TARPTAUTINĖJE RINKOJ.

Lietuvos litas jau pasirodė tarptautinėje turgavietėje —Foreign Exchange. Kad visų Europos šalių pinigai nukritę, Lietuvos litas pastatytas pilnoje jo vertėj, da net aukščiau. Paskiausi pranešimai skelbia, kad už 100 litų reikia mokėti 11 dol., kad už lenkiškų markių 10,000 yra tik 58 centai. Reiškia, už milijoną lenkų markių yra tik 58 dol. Milijonas Vokietijos markių galima pirkti už 150 dol. Už milioną litų butų 110,000 dol.

IR L. R. K. FEDERACIJAI NEPATINKA REGISTRACIJOS TVARKA.

"Darbininko" Nr. 146 A. L. R. K. Federacijos centras pareiškia, kad jam nepatinka dabartinė registracijos tvarka. Valdyba lapkr. mėnesyje buk kreipusis į Lietuvos Seimo narius, reikalaudama sekančių pataisymų:

1) kad pasų išsiėmimas butų atskirtas nuo registracijos;

2) kad metinė mokestis butų numažinta iki $5.00;

3) kad tiems, kurie dabar įsiregistruodami užsimokėjo $10, butų paskaityta už dvejus metus;

4) kad išsižadėjusiems Rusijos pilietybės butų lengva atgauti Lietuvos pilietybę;

5) kad registracijos terminas butų pailgintas da keliems mėnesiams.

Antgalo ir jiems patiems dasigrįso jų draugų drakoniškieji įstatymai!

DYGLIAI

‡‡ Juozapininkų organas "Dkas" skelbė, kad S. V. Prezidentas Hardingas siulo Kongresui bilių apie ateivių registraciją. Lietuvius turbut nereikės registruoti, nes Čarneckis "visus" suregistravo.

‡‡ Kun. Bumša bediskusuodamas su Biblijos studentais Chicagoje pareiškė, kad neteisybė, jog po mirties velniai su šakėmis bado dušias. Sulyg kun. Bumšos pasakymo, reiškia, kad įvairųs klerikalų nupiešti peklos kančių paveikslai yra tik baubas žmonių gąsdinimui.

‡‡ Jau sulaukėme ir gruodžio 22 d., kurioje baigiasi paskirtas registracijos laikas, o Čarneckis dar vis nepaskelbė, kiek yra užsiregistravusių. Turbut dar nėra užsiregistravę visų parapijų klebonai.

‡‡ Čarneckis paskelbė paskutinį "dekretą" Amerikiečiams lietuviams, kad gruodžio 22 d. net iki 12 val. nakties nemigs ir lauks prisiunčiant dešimtinių. Na, o jau už nemiegojimą jei nesulauks dešimtinių tai jau busite prapuolę su dušia ir kunu. Baisesnio "dekreto" negalima laukt nė po mirties.

‡‡ Sako, kad Čarneckis su savo Juriskonsultu laužo galvas kad suradus tinkamą vardą pavadinti tuos, kurie jiems nesumokės dešimtines. Nelaimė, kad čia nėra "plačiaburnio" Garmaus —jis tuo sugalvotų. Garmaus nėsant, gal reikės skelbti konkursą. Bet iškur už tai užmokės, kad niekas neduoda dišemtinės?

‡‡ Klerikalų išgarbinto Čarneckio darbai Lietuvai taip yra naudingi, kad jei jis paatstovaus dar kokius metus, tai Lietuva visai užmirš, kad Amerikoje yra gyvenančių lietuvių.

‡‡ Jeigu progresyvių lietuvių veikimas aptiltų, tai kaikurių musų parapijų kunigai turėtų paliauti "pamokslus" sakę, nes minčių pritruktų. Man jie šventame name neturėtų ką niekinti.

‡‡ Nors musų Sandariečių moterų kuopos susiorganizavusios pasibrėžė sau už tikslą dirbti labdarybės darbą, šelpimui našlaičių Lietuvoje, bet kaikurie klebonai vistiek jas šmeižia. Mat jie gerai nujaučia, kad jaunimas apšvietoj išauklėtas nesiduos sufanatizuoti, o ant kiek liaudis buna tamsesnė, ant tiek dvasiškas sostas buna tvirtesnis.

‡‡ Į Lietuvos artistų koncertą So. Bostone buvo atsilankę pustuzinis prabaščių. Kada artistai giedojo, minėdami aukščiausiąjį, tai prabaščiai jautėsi kaip ant mielių pakilę. Gi po konoerto, kada Leškevičius sulošė monologą, tai prabaščiai pasijuto taip, kaip kad po gardžios vakarienės kartų pipirą perkandę.

‡‡ Lenkai neturėdami tinkamų žmonių jų "ponišką" šalį tvarkyti, į prezidentus išsirinko išsigymėlį lietuvį ir pagalios jį nušovė. Nors buvęs lenkų prezidentas Narutavičius buvo kilęs iš žemaitijos, bet matyt, buvo pamiršęs žemaičių priežodį: "Nekišk nosį į svetimą bliudą."

‡‡ Nors "Keleivis" yra lietuviškas laikraštis, bet ant Lietuvos įvykių taip jautriai neatsiliepia, kaip kad ant lenkų. Pavyzdin, kada pasklido žinia apie lenkų prez. nužudymą, tai "Keleivis" didelėmis daidėmis išrašė skelbimą ir iškabino lange: "Narutavičius nužudytas, platesnės žinios "Keleivyj." Na, o "Keleivio" burdingieriai lenkai, kurie bosai ant antrojo "Keleivio" lango, tokios iškabos nedėjo. Tai tu žmogus, kad nori ir suprask, kam kas apeina.

‡‡ Žmonės kalba, kad dabar lenkams bus sunku gauti kitą prezidentą. Stebėtina, kokis čia gali buti sunkumas? Nugi tegul kreipiasi į Ameriką, į tuos burdingbosius, kurie jų tautiečius laiko ant burdo, gal jų tarpe ras tinkamą.

‡‡ Socialistai persitraukė iš Lietuvos savo "idėjos" draugą, kad sutvirtintų jų nusmukusią partiją, gaudamas naujų "draugų." Bus žingeidu pamatyti, ant kiek Am. liet. yra atsilikę nuo politikos, kurie nepermato "socialistų" siekių.

Padubysietis.

Pastabos.

‡‡ Georges Clemenceau arba Francijos "Tigras" jau pabaigė savo vaišes Suvienytose Valstijose. Jojo misija, rodos, pasiliko be pasekmių. Mat Francuzas turėjo tikslą savo atvažiavime į S. V., bet kiek nekalbėjo, visur jam ovacijas kėlė, bet amerikiečių neįtikrino žiurėti į Europos reikalus per francuzų akinius.

‡‡ Europa tai senas svietas, kulturos lopšys. Europiečiai iš amerikiečių buvo papratę pasityčioti, bet su tąja savo sena kultura taip nusigyveno, kad be Amerikos negali jokiu budu apsieiti. Europiečiai (neminint, kuri viešpatystė ar respubliką) paskendę skolose, apiplyšę, badauja, bet kariuomenę visi užlaiko kuo didžiausią, kuri ir neša į prapultį visus gyventojus.

‡‡ Nevieną ir iš amerikiečių lietuvių dilgina noras pargrįžti į savo gimtąjį kraštą, iš kurio jau gana seniai yra iškeliavęs į šitą naująjį pasaulį. Dabar jau savi broliai tą musų tėviškę valdo, nuo priešų gina, net ir savo kariuomenę turi. Amerikiečiai, pasiilgę savo krašto, nors čia ir neblogai gyvena, vyksta į Lietuvą, nes ten juos širdis traukia. Sako, gal ir pats kiek galėdamas prisidėsiu prie tvarkos. Ir nemažai taip musų geriausių draugų tėvynainių sugrįžo Lietuvon, bet kiek ten jųjų džiaugiasi dabar tėvynės meile, tai kitas klausimas.

‡‡ Antanas Ivaškevičius, kuris nuo seniai apsigyvenęs Bostone dabar vieši Lietuvoje. Jis pilnas energijos, tikras lietuvys, išvažiavo kaipo Bostono lietuvių atstovas, nuvežti Bostono lietuvių troškimus laisvos Lietuvos ir pageidavimus, kad Vilnius kaip galint butų iš grobikų lenkų sugrąžintas Lietuvai.

‡‡ Gerb. A. Ivaškevičius važiavo iš S. V. kaip tikras patriotas, palikęs čia savo biznį ir šeimyną. Kokiu pulsu jis pargrįš iš Lietuvos? ar turės tą patį patriotiškumo laipsnį? Iš jojo paties laiško matyti, kad jis turėjo laimę buti prie atidarymo Lietuvos pirmojo Seimo. Tokiu istorišku įvykiu p. A. I. turėjo dar daugiaus pasigėrėti ir tuom džiaugsmu su mumis pasidalinti, bet štai kokius įspudžius jis išsineša: "Tie baisųs reginiai seimo iškilmėse yra labai baisi tragedija žiurėti Lietuvos patriotams." Ištiesų tai liudna išgirsti tokias naujienas.

‡‡ Po įsikurimui dviejų A. L. T. S. moterų kuopų, prabilo ir redaktorė Moterų Skyriaus. Ji skatina moteris sutverti moterų kuopas ir nesimaišyti su vyrais, kurie už moterų atliktus darbus pasisavina sau garbę.

‡‡ Labai abejotina, kad ir anos dvi moterų kuopos butų įsikurę be vyrų prisidėjimo. Vyrai musų moterims politikoje seniai rodė žibintuvą, bet musų mergelės ir moterėlės tokios nedrąsios, tai kam priekaištas vyrams duoti? Ta pati redaktorė tik apie virtuvę patarimus davė, praeidamas vyras ir dribtelėjo vieną gerą receptą apie kavos išvirimą. Tai jau čia ir faktas, kad vyrai gatavi moterims gelbėti, kuom tik galima.

‡‡ Musų Sandarietėms Valio! Valio! Mes, vyrai, linkime, kad jus neatsiliktumet. Ana "juozapinės," "ražancavos" ir "nekaltosios" visokius kunigų įsakymus aklai pildo, o tautietės, kurios dauguma aukščiaus išsitobutinę, galite daug padėti visuomenės gerovei. Politika yra labai svarbus pasaulio tikslas, be politikos nebut jokių tobulumų ir įstatymų, apginančių žmogaus laisvę.

‡‡ Apie Klaipėdos krašto priskyrimą prie Lietuvos dabar yra laikas ir amerikiečiams pakelti balsas. Tik dėja, kad musų laikraščiai prie to neparagino. Tik, ana, chicagiečiai rengia masinį susirinkimą, dėka tam, kad kun. Česaitis, "Draugo" redaktorius, sukvietė veikėjus pasitarti ir išnešti rezoliucijas.

Jonas Dyglis.

LIETUVOS ŽINIOS.

(Seka nuo 1 pusl.).

komunistai, bet vis tik yra bolševikų ir Vokietijos įtakoje. Komunistai ir vokiečiai, patys negalėdami lenkų valstybei kenkti, surado tam atsakantį įrankį šalies viduje, butent — mažumų bloką, susidėjusį iš vokiečių, žydų ukrainiečių ir gudų. Jis kiek galėdamas veikia prieš lenkų valstybę ir net tautą ir tuo budu terorizuoja sodžiaus gyventojus. To negalima daleisti, ir tas išdavikų darbas turi kogreičiausiai pasibaigti. Administracija privalo budėti ir kaltininkus aštriai nubausti. Taip, ir dabar mažumų blokas turi buti greit panaikintas. Rinkimų metu įvyko daug suktybių, netikslumų, ir dėlto šie rinkimai negali buti skaitomi šalies gyventojų valia." ("V. Ž.")

IŠ NEUTRALINĖS JUOSTOS.

Ek. MOCKAVA. Lenkų neutralinės juostos policija gyvena paskutines dienas. Pastaruoju laiku "pasieniai sargybiniai" Seinų ir Punsko srityje pradėjo matomai jausti artimą kaž kokią savo pabaigą, kad kas kart jie vis garsiau kalba apie savo atsitraukimą, apie likvidavimąsi ir sunkų išgavimą savo algų. Be to, jie jaučia savo ponų-dvarininkų pralaimėjimą rinkimuose į Varšavos seimą ir per tai mato, kad šie pralaimėję seimą, nustos ir šelpė savo "ginėjus pasienyje."

Taip pat vis daromi šios parubežinės "armijos" pertvarkymai ir nuolat mažinama jos skaičius —paliekama tik smarkesni ir naujų jau visai nebepriima.

Ek. MOCKAVA. 11 XI už Punsko lenkų valsčiuose kaimų seniunams buvo paskelbta, kad greitu laiku čia neutralinėj juostoj bus vedama nauja linija, kuri bus pažymima ženklais: smaigščiais, parašais ant sienų ir pažymėjimais ant žemės. Šį skelbimą apgarsindami, įsakė, kad gyventojai tų ženklų nenaikintų, kai bus pažymėta minimoji linija.

DĖLEI LIETUVOS PILIETYBĖ ĮRODANČIŲ DOKUMENTŲ.

Sulyg naujų valdžios parėdymų, po gruodžio 15 d. 1922 m., Lietuvos Respublikos užsienio pasai bus išduodami tiktai tiems, kurie prisiųs Atstovybei kartu su paso prašymu originalius dokumentus įrodančius Lietuvos pilietybę: kaip tai gimimo, ar jungtuvių metrikus, senus rusų ar Ob-Osto pasus, rusų laikų sąrašų knygas, ir tt. Registracijos laikas baigsis gruodžio 22 d., 1922 m. ir tiems, kurie neturi ant rankų minėtų dokumentų, jau bus vargiai galima laiku gauti iš Lietuvos minėtus dokumentus. Todėl, Atsovybė šiuomi skelbia, kad neturintieji ir iki gruodžio 22 d. š. m. negalinti gauti Lietuvos pilietybę įrodančių dokumentų, gali užvesti prieš gruodžio 22 d. 1922 m. "Įsiregistravimo Bylą" prisiųsdami Atstovybėn paso prašymą be reikalaujamų dokumentų. Tokiems pasai bus išduodami vėliau, kuomet jie gaus pilietybę įrodančius dokumentus iš Lietuvos.

Prašymai ir įsiregistravimo bylų užvedimas bus priimami atstovybėje iki 12 val. nakties, 22 d. gruodžio, 1922 m., o po tam bus priimama tiktai tie prašymai, kurie turės ant vokų pašto žymę, kad jie išsiųsti prieš 12 v. nakties, gruodžio 22 d.

Neužsiregistravę ir neužvedę "Įsiregistravimo Bylų" iki paskirtam laikui, sulyg dabar einamų įstatymų, nustos Lietuvos pilietybės teisių ir vėliaus Atstovybėje pasų nebegalės gauti.

Liet. Respubl. Atstovybė.

Washington, D. C.
Gruodžio 8 d., 1922 m.

REDAKCIJOS PASARGA. Šis raštelis "Sandaroj" gautas gruodžio 15 d. Iš Washingtono išsiųstas "Special Delivery", kaip vokos pašto ženklas rodo, gruodžio 13 d.

DĖL SLEŽEVIČIAUS STRAIPSNIO.

"Lietuvos žinių" 208-ame numeryje žinomas Lietuvos politikos veikėjas p. Mykolas Sleževičius įdėjo straipsnį "Dėl Amerikos Lietuvių Registracijos," kuriame Lietuvos atstovui g. V. Čarneckiui prikišama, kad jisai neva skelbęs, jog neužsiregistravusiųjų užsienio lietuvių turtas busiąs konfiskuotas ir jog sauvališkai paskyręs mokesnį už pasus.

Atstovas Čarneckis pasiuntė į "Lietuvos žinias" laišką, paaiškindamas, jog p. Sleževičius padaryti priekaištai, neatitinka tikrenybei ir neturi pamato. Re-

gistracijos ir pasų reikalavimai yra ne kas kita, kaip tik Lietuvos įstatymas ir valdžios parėdymų vykinimas. Laiško turinys čia pridedamas:

"Gerb. "Lietuvos žinių" Redaktoriui, Kaune.

Gerbiamas Redaktoriau:

Neatsisakyk Tamsta padėti artimiausiame Tamstos redaguojamo laikraščio numeryje žemiau paduotas pastabas dėl p. Sleževičiaus straipsnio "Dėl Amerikoj Lietuvių Registracijos" "Lietuvos žinių" Nr. 208."

P. M. Sleževičius savo straipsnyje daro man užmetimą, pirma, kuo remiantis imama už Lietuvos užsienių pasus iš gyvenančių Amerikoje Lietuvos piliečių po dešimts dolerių, ir antra kuo remiantis Atstovybė paskelbusi, kad iš neužsiregistravusių ir neišsiėmusių pasų Lietuvos piliečių bus konfiskuotas Lietuvoje turtas.

Dėl pirmo užmetimo turiu pranešti, kad mokesnis už Lietuvos pasus išduodamus Suvienytose Valstijose imamas einant "Užsienio pasams duoti taisyklėmis" (eilinis Nr. 798, parg. 10-to pastaba), paskelbtomis Vyriausybės žinių Nr. 99.

Dėl antro užmetimo tik tiek tegaliu pasakyti, kad jisai neturi faktino pamato, nes Atstovybė panašių dalykų apie turto konfiskavimą iš neužsiregistravusių niekur nėra skelbusi. Matomai, p. Sleževičius buvo klaidingai painformuotas. Registracijos ir pasų reikalavimai yra vykdomi griežtai prisilaikant Lietuvos įstatymų ir valdžios parėdymų.

Prašau priimti, Pone Redaktoriau, mano tikros pagarbos pareiškimą. V. Čarneckis.
Lietuvos Atstovas.

XII-13-22.

OPERA.

(Seka nuo 3 pusl.)

met jau Falstafas slapias išlenda iš vandens.

Aktas Trečias. Pirmas paveikslas. Priešais karčiamą "Raištys" plati aikštė. Falstafas susigraudinęs dėlei gautos "maudynės," gelbsti upui išsigerdamas vynelio. Quickly vėl pas jį ateina ir vėl atneša laišką nuo Onos (mistress Ford), kur rašoma ir skiriama susitikimui vieta Herne's Oak, Windsor'o giriose, — laikas skiriamas — vidurnaktis (prie "juodojo šaulio" Herno ąžuolo). Ištolo ir slaptai seka vytį Falstafą Ona, Magė, Nanetta, daktaras Kajus ir Fentonas; jie gėrisi tuomi, kad dar kartą Falstafas bus pakabintas ant tos meškerės kukučio. Jie dabar pasiskirsto sau roles but dvasiomis ir šmėklomis ir loš jas prie ąžuolo ir baidys riebųjį ir prietaringą vytį Falstafą. Fordas praneša daktarui Kajui apie tai, kaip bus pasirėdžiusi jo duktė, Nanetta ir pataria, kamšatynėje, pagriebti ją ir apsivesti. Quickly tokį jų planą nugirsta.

Paveikslas antras. Didelis ąžuolas ir girios aikštė. Malonus susitikimas Nanettos ir Fentono. Įeina Falstafas, pasirėdęs taip, kaip šaulys Hernas, — ragai ant kaktos. Jis nuo karto pradeda meilinties prie abiejų kumučių. Umai užpuola Falstafą visas tuntas šmėklų ir dvasių ir pradeda jį vartyt. Pasidaro didelė maišatienė ir Fentonas su Nanetta išbėga ir apsiveda. Quickly buvo patarus Bardolfui pasirėdyt moteriškai ir įdavė jam tuos rubus, kuriais turėjo rėdyties Nanetta. Taip daktaras Kajus ir padarė. Kajus pavagia tuomet persirėdžiusį Bardolfą. Pagaliaus pasirodo, kad sukvailintas netik Falstafas, bet ir Fordas, — tuomet visi ir susitaiko.

Verdi parašė tą operą jau budamas 80 metų amžiaus, bet jį savyje turi daug lyrizmo, daug jumoro, daug muzikalių ir instrumentalių kombinacijų ir abelnai visur darbas jau subrendęs, rimtas. Po tos operos jis dar rašė operą "Jaunosios kraitis," bet liko neužbaigtas, nes jis mirė sausio 14 d. 1901 m. Gimęs buvo 1813 m. spalių 9 d. Milane.

Mikas Petrauskas.

PRIERAŠAS. Sulyg Shakespeare'o komedijos "Merry Wives of Windsor," tuo jau vardu buvo parašyta trijų aktų kompozitoriaus Otto Nicolai ir pirmu kartu statyta Berline, kovo 9 d. 1849m. Yra, duokim, siužetų, pakartotų kelius kartus: "Faustas" —rašytas Šporo, Berliozo, Gounod'o ir vardu "Mefistofelis„ — Arrigo Boito. "Othello" rašytas Rossini ir Verdi. "Noč pred Rožd̂estvon" buvo pirmiausiai parašyta P. Čaikovskio "Vakula Kuzniec" ir vėlesniai užvardyta "Čerevički," o Rimsky-Korsakov tą patį siužetą paėmė ir parašė "Noč pered Rožd̂estvom." Dabar, Rusų opera, Bostone, Čaikovskio parašytą operą užvadino Rimskio Karsakovo operos vardu. Kompozitoriai abu mirę, tad kompanija padarė tą sauvališkai ir verta papeikimo. M. P.

WATERBURY, CONN.

Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 11-tos kuopos susirinkimas įvyks nedėlioje, gruodžio 24 d., pirmą valandą po pietų, svetainėje 883½ Bank St. Visi nariai privalote ateiti į šį susirinkimą. Šitas susirinkimas yra svarbus tuomi, bus renkama kuopos valdyba 1923 m. Taipgi bus daromi įnešimai į Seimą ir daugelis kitų svarbių reikalų reikės aptarti.

11 kp. rašt. **A. Orantas.**

"Vaikas ar Mergaitė?"

žodžiai V. STAGARO

Muzika M. PETRAUSKO.

Dviejų veiksmų muzikalis farsas

Bus statoma nedėjioje prieš Naujus Metus,

Gruodžio 31 d., 1922

LIETUVIŲ SALĖJE

Kampas E ir Silver Sts.,
So. Boston, Mass.
Pradžia 8 val. vakare.

Vaikas ar Mergaitė yra viena iš puikiausių operečių. Kas pereitą kartą nebuvo tas gailėjos. Dabar yra proga pamatyti ir bendrai dalyvauti spėjime dvynukų. Loš žymųs aktoriai ir dainininkai, ir dainuos naujus dalykus. Vyrų choras ir solistė Mildė Monikaitė. Kviečių visus atvažiuoti iš kitų miestų, taipgi ir vietinius į puikų muzikalį vakarą. Vadovaus komp. M. Petrauskas. Rengia GABIJA. Tikietus galima gauti: "Sandaros" ir pas Gabijiečius. **Kviečia GABIJA.**

MILDĖ MONIKAITĖ Loš Zacirkienės rolėje.

Įsiviešpatavusioji Krikščionybė paskandina tikrą dievybės pagerbimą tuščiose ceremonijose. —**Jean Jacques Rousseau.**

Mes tam privalome tiekti pagarbą, kas užvaldo mus protus teisybės galybe.— **Voltaire.**

UŽSISAKYKITE 1923 M.

Sau Amerikoje ir savo giminėms Lietuvoje vienintėlį progresyvės minties dienraštį

"LIETUVOS ŽINIOS"

"Lietuvos žinios" pradėjo eiti Vilniuje 1909 m., dėl karo 1915 m. sustojo ėjusios, 1922 m. kovo mėn. 1 dieną vėl atsinaujino.

"Lietuvos žinios" palaiko Varpininkų tradicijas, gina Lietuvos liaudies reikalus ir stovi sargyboje obalsio: laisva, nepriklausoma, demokratinga Lietuva su Vilnium, Klaipėda ir Amerikos lietuviais kartu.

"Lietuvos žinios" vienintėlis Lietuvoje dienraštis, kuris gina Amerikos lietuvių reikalus ir nesibijo tarti teisybės žodį.

"Lietuvos žinios" laikas nuo laiko yra papuošiamos karikaturomis ir iliustracijomis.

"Lietuvos žiniose bendradarbiauja: Aklasmatė, F. Bortkevičienė, F. Bagočius, P. Dailydė, N. A. Graičiunas, Dr. K. Grinius, A. Ivaškevičius, L. Natkevičius, M. Petrauskas, V. K. Račkauskas, Ramusis Arimautas, P. Ruseckas, Al. Rimka, M. Sleževičius, B. Sruoga, V. Širvydas, J. Vileišis, Vargoveikis, Vitaitis, Vasiliauskas, B. Žygelis ir kiti.

Už 6 dolerius metams Amerikoje ir 36 litus Lietuvoje "Lietuvos žinios" ateis kasdieną pas Tamstą į namus.

"Lietuvos žinių" Administr.
Kaunas, Laisvės Al. 60. Tel. 223.

ATSIŠAUKITE.

Kas žinote apie IZIDORIŲ PELECKĮ arba J. L. DEVENS, nes jis tais abiem vardais vadįdavos. Jo giminių arba pažįstamų prašome atsišaukti, nes minėtas žmogus yra miręs.

Čia talpiname jo paveikslą. Jis paėjo iš Bozijonių, Šiaulių apskr.
V. KABALINSKAS
107 Brighton Street,
Boston, Mass.

Nesikankink su
Reumatizmu
Neuralgija Strėnų Diegliu
Skausmais Krutinėje
Skaudamais Muskulais
Patrink truputį su
Pain-Expelleriu
ant skaudamų vietų, ligi pajausi odos degimą—ir užganėdinantis, malonus palengvėjimas tuojaus užstos.
Tikrasai **Pain-Expelleris** turi **INKARO** vaisbaženklį.

KATALIOGAS DYKAI.

Jeigu manai pirkti namą, farmą arba biznį Massachusetts Valstijoj, reikalaukite Kataliogo

LITHUANIAN AGENCY
684 N. Main Street,
Montello, Mass.

Lietuvos Atstovybės Skelbimas

Sulyg Lietuvos Respublikos Įstatymų, visi užsieniuose gyvenantieji

LIETUVOS PILIEČIAI

Kad pasilikti Lietuvos poliečiais

PRIVALO ĮSIREGISTRUOTI

Atstovybėje iki Gruodžio 22 d., 1922 m.

Pilnesnių informacijų prašykite nuo savo kolionijos Paskolos Stočių, Lietuviškų įstaigų, arba

LITHUANIAN LEGATION,

1925 F Street, N. W., WASHINGTON, D. C.

Lietuvos Respublikos Atstovybė.

KALENDORIUS!

A. L. T. Sandaros Kalendorius 1923 m. yra sekančio turinio:

1) Kalendorinė dalis su švenčių bei šventųjų vardais ir svarbiausiais istoriniais įvykiais.
2) 13 puslapių svarbiausių informacijų, kurios yra naudingos kiekvienam žmogui.
3) Ei, Jaunime! (Eilės).
4) Našlaičio Mintys (Eilės).
5) Naujiems Metams (Eilės).
6) Norėčiau Paklausti (Eilės).
7) Lietuvos Valstybės atgijimas ir jos stiprėjimas.
8) Lietuvos Valstybės Konstitucija.
9) Apie Elektrybę.
10) Iš Didžiojo Karo.
11) Sandaros Istorija.
12) Lietuvos Apskričiai ir Valsčiai.
13) Skelbimai.

Kalendorius didelio formato 6x9, 144 puslapių su daugybe paveikslų kaina tik 25c. Šiame Kalendoriuje telpanti raštai yra niekados nepasenstanti ir naudingi kiekvienam žmogui per visą gyvenimą. Tad pasiskubinkite užsisakyti Kalendorių sau ir savo giminei Lietuvoje.. Kuris norite pasinaudoti proga, prisiųskite $1 gausite Kalendorių, knygą Palydovas, Prabengtis Lietuvių Tautos Senovėje ir Amerikiečiai Lietuvoje. Viso vertės $1.25. Su užsakymais siųskite pinigus sekančiu antrašu:

SANDARA,
327 E St., Boston 27, Mass.

Džiaugsmas Dabar—Tėvynė Veliaus

Prisirenk dabar keliaut į seną kraštą. NAUJAS ir puikus budas palinksminti tavo mylimuosius ateinančioms Kalėdoms yra prisirengti aplankyti tavo Seną Kraštą dabar. Galėsi ant Kalėdų pasakyti šeimynai apie planuotą kelionę. Prisiųsk žemiau paduotą kuponą. Gauk visas reikalingas informacijas savo kalbo ir tada galėsi prisirengti prie kelionės.

Amerkoniški laivai turi visus patogumus savo trečioj kliasėj—ruiminga miegami kambariai, rukymo ir skaitymo kambariai su visų kalbų knygims, kaip ir didelės visuomenės salės ir geriausias valgis.

Šiandie paklausk apie laivus! Dusyk sąvaitėj plaukia iš New Yorko.

APMOKĖJIMAI

Jei nori parsitraukti draugus ir gimines iš Senos Tėvynės, apmokėk jų kelionę per UNITED STATES LINES. Užtikrink jiems gerą patarnavimą, patogumą—tegul jie keliauja po AMERIKOS VĖLIAVA.

REIKALAUK KNYGOS

Rašyk šiandie pilnų informacijų. Sužinok apie gražius Suv. Valst. laivus plaukiančius į Europą. Jokių už tai pareigų nebus. Prisiųsk blanką šiandie. Informacijų apie laivus ir lavakortes klauskit

UNITED STATES LINES
Moore and McCormack, Inc.
Roosevelt Steamship Co., Inc.
45 Broadway, New York City
110 S. Dearborn St., Chicago, Ill.
92 State Street, Boston, Mass.
Managing Operator for
UNITED STATES SHIPPING BOARD

INFORMACIJŲ BLANKA.
U.S. SHIPPING BOARD PAS. DEPT. 684 M X
45 Broadway, New York
Malonėkit prisiųst knygutę
Taipgi informac., apie U. S. Linijos laivus į Europą
Vardas .....
Adresas .....

Lietuvos Įstatymai

Ką tik gavome iš Kauno Lietuvos Įstatymus. Didelė knyga 6x9 tvirtais apdarais 1032 puslapių Kaina tik $3.00. Norinti isigyti šią knygą pasiskubinkite, nes jų nedaug gavome ir greitai išsiparduos. SANDARA 27 E St., So. Boston 27, Mass.

ŽIEMOS VAKARAMS

Sulaukus žiemos kiekvjena organizacija bei jaunimo draugijėlės rengia vakarus. Sandaros Adm. kaiptik galima gauti puikų scenjšką veikalą **"Gyvenimo Verpete"** 5-kių veiksmų dramą. Lošime dalyvauja 4 merginos ir 8 vyrai. Veikalas labai puikus, įspudingas ir lengvas sulošti. Knygelės kaina 45c. Sandarječiai bei šiaip jaunimo organizacijos pasinaudokite šia proga!

"SANDARA"

Jau Gatava

NAUJA KNYGA!

PRABENGTIS LIETUVIŲ TAUTOS SENOVĖJE.

Parašė Dr. J. Sliupas.

Formatas 9X12, 47 puslapių tik 25c.

Ši nauja knyga tik užbaigta spausdinti. Joje nušviečiama visų Prabengtis Liet. Taut. Senovėje. Visos jos gimininingos tautos, jų kovos ir tt. Naudinga kiekvienam lietuviui. Tad papuošk savo knygynėlį su šia nauja knyga.

"SANDARA"

327 E St., So. Boston, Mass.

Lietuviai Amerikoje

VALPARAISO, IND.

Iš moksleivių gyvenimo.

Valparaiso miestelis yra plačiai žinomas Amerikos lietuviams, nes tankiai apie jį rašoma lietuvių laikraščiuose; bet reikia pastebėti, kad mažiau žinių yra teikiama iš šio miestelio lietuvių spaudai, negu kad galima. Tiesa, čia nėra daug lietuvių, ypatingai gyventojų su šeimynomis, bet pavienių yra nemažas burelis, kurį sudaro lietuviai moksleiviai.

Lietuvių moksleivių Valparaise nemaža, ir jie čia šį-tą veikia lietuvių tautinėj dirvoj. Valparaiso liet. studentai yra susiorganizavę, nėra taip pakrikę, kaip kitose S. V. mokyklose; jie čia turi savo draugiją, kuri juos vienija, paakstina šį-tą veikti, idant palaikius mokiniuose tautinę dvasią, bei sekimą abelno Amerikos lietuvių tautinio judėjimo.

Valparaiso lietuviai studentai lankanti Valparaiso Universitetą bei žemesnes mokyklas, yra didžiumoje lietuviai ateiviai iš Lietuvos, todėl juose ir yra noras palaikyti lietuvystę bei lietuvišką draugiją.

Lietuviškas knygynas ir lietuvių kalbos rašybos mokykla.

Valparaiso liet. studentai, apart Lietuvių Literaturos Drjos, dar turi kitą savo tautinę įstaigą: Lietuvių Moksleivių Knygyną, kuriame yra lietuvių literatura — knygos ir laikraščiai. Knygynas, galima sakyti, pusėtinai turtingas; jame yra kone visi Amer. liet. laikraščiai, ir knygos, nors po vieną-dvi kiekvienos laidos. Žodžiu sakant, moksleiviams lietuvių literatuos netruksta.

Lietuvių kalbos-gramatikos ir rašybos — mokykla yra kaip ir pusiau oficialė, pripažinta Universiteto vtldybos. Universitetas jai duoda butą ir šviesą. Mokytoją renkasi patys moksleiviai ir rekomenduoja Universiteto prezidentui, kuris jį patvirtina Lietuvių mokyklos kliasoms. Mokytojum iki šiol buvo studentas A. Tulys, ir pagaliaus išnaujo tapo paskirtas mokytojauti lietuvių klasėse ant toliau. Šis faktas rodo, kad Valparaiso lietuviai studentai gerai progresuoja kaipo moksle, taip ir abelname tautiniame susipratime. Nėra abejonės, kad šie lietuviai moksleiviai, išėję iš Valparaiso Universiteto, bus naudingi žmonės Amerikos lietuvių išeivijai, ir sugrįžę į savo gimtinį kraštą Lietuvą.

Valparaiso liet. studentų vakarėlis.

Liet. Moksleivių Literaturos Draugija parengė draugišką pasilinksminimo vakarėlį, kuris buvo gruodžio mėn. 2 d. Vakarėlis gerai pavyko. Buvo pakviesta iš apielinkės lietuvių kolionijų svečių, tik gaila, kad mažai atsilankė (ypatingai gražiosios lyties). Bet daugiau susidomėję Valparaiso moksleiviais, musų geri tautiečiai inteligentai —veikėjai nepamiršo Valparaisiečių moksleivių bei jų rengiamo vakarėlio: jie atsilankė, ir tuomi daug malonės padarė musų studentams, ir da paremdami moksleivių čia esantį knygyną materijaliai, nekalbant apie moralę paramą bei simpatiją.

Gerb. svečiai iš Chicagos apsilankė, p-nas K. Vilkas, žymus Chicagos veikėjas, Sandarietis, ir p-lė mokytoja Antainette Signetaitė. Iš Gary, Indiana, su gerai žinomu Valparaisiečiu moksl. draugu Dr. Smith'u, atvyko taipgi burelis, kaip tai: p-nia Smith'tienė, p-les Sakalauskaitės ir p. Žukauskas.

Vakarėlio programas susidėjo iš kalbų, dainų ir šokių. Kalbėjo Dr. Smith'as, Žukauskas, o padainavo moksleivis Kirminas, kuris matomai dailės šakoje mokinasi; po to buvo šokiai bei žaidimai, ir lengvi užkandžiai.

Nors neskaitlingas svečiais, vienok šis vakarėlis buvo gyvas ir linksmas.

Ką-gi daugiau veikia musų lietuviai moksleiviai čionai? Veikimas jų yra įvairus. Yra laikomi susirinkimai kas penktadienis, susirinkimuose jie pasidalina savo mintimis ir patyrimais moksle. Taipgi apkalbama įvairus reikalai surišti su abelnai lietuvių tautos visuomene išeivijoj, ir gilinasi į Lietuvos valstybės gyvenimą. Valparaiso moksleiviai yra nemažai susidomėję paskelbta atstovybės, Lietuvos piliečių registracija. Šiuomi klausimu susidomėjo visi moksleiviai, nes didžiuma jų yra Lietuvos piliečiai, ir mano grįžti Lietuvon, bet kadangi žiaurus Lietuvos valstybės įstatymas reikalauja ne vien užsiregistruoti, bet dar dešimtinę reikalauja prie registracijos užsimokėti, moksleiviams centas ar doleris yra didelis pinigas, tad moksleiviai didžiai su protestu pasipriešino atstovybės paskelbimui tokios registracijos, ir drauge tokiam netikusiam įstatymui. Nežiurint, kad brangi yra Lietuvos pilietybė šiems jaunuoliams, busimam musų tautos intelektualui, visvien moksleiviai nusprendė nesiregistruoti, nes gyvenimo aplinkybės, kuriose jie turi gyventi, ir toks Lietuvos valdžios biurokratinis įstatymas baisiai apsunkina moksleivius iš materialės pusės, nesuteikdamas specialės provizijos išskyrimui mokesties surištos su registracija išeivijos neturtingai moksleivijai.

Taigi, sakau, kad Valparaiso Universiteto moksleiviams lietuviams yra žinoma, kas dedasi lietuvių tautos gyvenime, ir jie akyvai atsižiuri į visus tokius įvykius, juos apkalba, ir palygina laipsniškai su kitų tautų žmonių gyvenimu, ir tuomi pasimokina bei pasižada darbuoties ateityje, idant žmonių arba tautos draugijoj blogas ydas prašalinti ir teikti visuomenei, lietuvių darbo žmonėms, moralės paramos, kovoje prieš egzistuojančią Lietuvoje klerikalinę biurokratišką valdžią.

Tai toks judėjimas ir mintis yra Valparaiso moksleivių kaslink lietuvių tautos ir Naujos Lietuvos Respublikos.

Matydamas Valparaiso lietuvių moksleivių nusistatymą, ir jų siekius, skaitau reikalingu suteikti šias žinias "Sandaros" nariams ir skaitytojams, kad susipažindinti su šiais progresyviais lietuviais moksleiviais, kurie su laiku, beabejonės, stos į Sandariečių eiles, kaipo mylinti demokratiją, laisvę ir drauge padės blaškyti Sandariečiams tą juodą klerikalizmą, kuris viešpatauja ant Lietuvos žemės, ir vargina nevien ten esančius musų brolius, varydami šmugelį, plėšimą ir mindžiodami piliečių teises, kurias jie sau iškovojo savo karštu lietuvių krauju, bet dar diktuoja ir stengiasi apiplėšti biedną lietuvių išeiviją Amerikoje grąsindami nustojimu pilietybės nepildantiems klerikališkosios valdžios diktaturos.

Reporteris.

LAWRENCE, MASS.

Sandariečių vakaras pavyko.

Gruodžio 10 d. buvo lošta du veikalai: "Undinė" ir "Žilė galvon." Lošikai buvo iš So. Bostono, roles atliko gerai, publika buvo užganėdinta. Pabaigimui šio vakaro dar buvo padainuota ir kelios dainelės, kurių dvi padainavo lošėja gerb. Neveckienė, solistė, akompanavo su pianu panelė Podeliutė, paskui padainavo tris daineles vyrų kvartetas. Visos dainos labai patiko publikai, kuri su plojimais reiškė padėką. Besirenkant žmonėms paskambino pianu kelis dalykėlius panelė A. Tataroniutė. Publikos buvo neperdaugiausia. Mat čionai mus žmoneliai kovą veda už dangų: Rymionai sako: "Mus Dievo karalystė yra geresnė!" o tautos katalikai sako: "Mus geresnė!" Na ir kova verda. Jei tų dviejų sriovių vadai nepataria saviems tamsuoliams į kurį vakarą nueit, tai jie ir neina, o jeigu sako kur eiti, tai jie einą. Ir taip laiko juos po savo sutonų skvernu. Mums net gražu žiurėti, kad kitur jaunimas dalyvauja ir priklauso prie savo tautos kuopų, kaip "Sandara." O Lawrence'o lietuvių jaunimas kur priklauso ir dalyvauja? Ogi ant gatvių kampų su airiais ir italais džiką šoka. Gėda mums, lietuviams!

Ten Buvęs.

GARY, IND.

Atsidarė Nauja Mokykla.

Vietos lietuviai gavo daug nusidžiaugti atsidarymu naujos mokyklos po vardu Gary State College, nes prie atidarymo tos mokyklos ir vietos lietuviai daug prisidėjo. Čia susitvėrė Amerikos Lietuvių Politinis Kliubas ir keletas augštą mokslą pasiekusių amerikonų sukėlė reikalingą pinigų sumą, surinko reikalingos mokinimui spėkas ir atidarė tą mokyklą. Beto dar smagu paminėti, kad lietuviai netik prisidėjo prie atidarymo tos mokyklos, bet ir pasirupino, kad joje butų išguldoma Lietuvių kalba. Todėl nuo dabar lietuviai galės išsimokyti savo brangios kalbos tokioj mokykloj, kuri yra pripažinta Indiana valstijos, kaip ir kitos mokyklos toj valstijoj esančios. Gary State College, kiek teko girdėti, bus kursas High School, kurią čia galima pabaigti daug greičiau, negu kur kitur, ir Bakteriologijos Bakalioriaus, Bakteriologijos Magistro, Sveikatos Daktaro profesijų. Šitų profesijų diplomai taip pat geri, kaip ir bile vienos kitos mokyklos, nes Gary State College yra pripažinta valstijos. Ir žmogui, kuris pabaigs bile vieną čia minėtų profesijų, vieta yra užtikrinta. Dargi mokykla prižada vietą sujieškoti mokiniui, kuris baigs mokslą toj mokykloj. Mat tas mokyklai visai lengva, kadangi tokio mokslo vyrų labai daug reikalauja valdiškos vietos. O alga taippat nemaža. Iš pat pradžios užtikrinta šimtas dvidešimts penki doleriai, valgis ir kambarys į mėnesį. Atsiminus, kad tas moksio šakas galima pabaigti į apie šešis mėnesius laiko ir išleidžiant tik apie tris šimtus dolerių, galima lengvai suprasti, kaip didelė proga yra tiems, kurie turi norą pasiliuosuoti iš po mašinos priespaudos bei vergijos. Toji gi mokykla kai kuriais atvejais dar geresnė už kitas, nes ji turi didelę savo ligoninę ir kliniką, iš kur mokiniai gali gauti daug ir labai reikalingo praktiško patyrimo.

Lietuviai, kurie geidžia atsiekti ką geresnio savo gyvenime, arba kuriems atsibodo gerti dirbtuvės dumai ir klausyti pragariškas jos trenksmas, turi ypač retą progą pasiliuosuoti iš tos amžinos vergijos. Gary State College duoda lietuviams geresnes privilegijas, negu bile kokios kitos tautos mokiniams, kadangi joje svarbią rolę lošią Amerikos Lietuvių Politinis Kliubas su lietuviu daktaru, A. T. Šmitu, priešakyje. Dr. Šmitas, norėdamas, kad į tą kolegiją galėtų įstoti ir visai biedni lietuviai, pasitarė su dirbtuvėmis ir kitokiomis įstaigomis darbo reikale ir didesnės dirbtuvės ir šiaip biznio įstaigos sutiko duoti padirbti po pusę dienos, arba porą-trejetą valandų tos kolegijos mokiniams, kuriuos Dr. Šmitas rekomenduos. Todėl mokinys gali pabaigti mokslą, užsidirbdamas sau pragyvenimą. Studentas, dirbdamas po pusę dienos, gali pabaigti mokslą į vienus metus. Kurie norėtų plačiau žinoti apie tos mokyklos mokinimą ir šiaip stovį, patartina kreiptis prie lietuvio daktaro, rašant sekančiu adresu: Dr. A. T. Šmitas, 1336 Jackson St., Gary, Ind.

Tai tiek tenka pastebėti apie svarbesnį vietos lietuvių veikimą. Šiaip gi paprastų pramogėlių pas mus, kaip ir kitose kolionijose, netrusta.

Linksmutis.

CHICAGO, ILL.

Iš Chicagos padangės.

Gerbiamieji! gan po ilgos kelionės grįžęs Chicagon radau Perkuno raštinėje daug laiškų iš visų kolionijų, apgyventų lietuviais S. Valstijose, kaikurie net iš anapus jurių. Vieni klausia, ar jau Chicagos lietuviai nustojo gyvenę. Kiti klausia: gal jusų Chicagos Dipliomakai (atleiskit, norėjau pasakyti diplomatai) visai jus nustelbė, kad jus apie save visai nebepranešate per laikraščius?

Taigi, gerbiamieji, aš gavęs nusiskundimų ir papeikimų (pastarieji yra sveiki) pasirįžau pranešti visus nuotikius ir atsitikimus musų brangiosios Chicagos.

Chicagoje susiorganizavo nauja draugija —naujas kunas, kuris priėmė vardą — pasivadino "Lithuanian American Chamber of Commerce," į kurį įeina lietuviai, diplomatai-tautininkai-klerikalai-socialistai-kunigai ir Lietuvos išeiviai žydai; tikslas — remti Lietuvą komercija ir finansais.

Ar išeis kas gero iš to šiupinio, sunku pasakyti. Svarbiausia, kad praeityj daug buvo mėginta dirbti su žydais, bet iki šiol visos pastangos pritraukti žydus pripastangos pritraukti žydus prie rimto ir naudingo Lietuvai darbo nueidavo veltui, vargiai bus kas geresnio ir dabar.

Išrinkta valdyba iš 16 direktorių. Valdyba susideda iš sekančių asmenų: J. J. Elias, Universal State Banko prezidentas-pirmininkas; Adv. Kl. Jurgelionis, S. Kamaiko (žydas), Adv. K. P. Gugis ir J. Hertmanowicz — vice-pirmininkai; Adv. A. A. Šliakis— sekretorius; H. Schiff (žydas) — kasierius; į direktorius išrinkta: J. J. Elias, A. A. Šliakis, J. Zolp, M. Žaldokas, K. P. Gugis, J. Bagdžiunas, S. Kamaiko, Kl. Jurgelionis, F. P. Bračiulis, H. Schiff, J. Hertmanowicz, J. Elenbogen (žydas), S. Valančius, kun. Al. Skripka, ir H. Weisbord (žydas).

Pirmieji susirinkimai turtingi kalba ir pakilusia dvasia. Kas toliau? kokie vaisiai pasirodys? Apie tai tiktai laikas pasakys.

Perkuno Išpažintojas.

VAIKŠČIOJIMAS.

Mirimo rata žmonių suvirš 40 metų vis auga nepaisant šių dienų sanitarinių pagerinimų ir didesnės apsaugos prieš užkrečiamas ligas. Gyvenimo pailginimas viršaus 40 metų yra mažesnis negu buvo 30 metų atgal. Muskulai, kraujagyslės ir kiti kuno sąnariai, kaipo pasekmės perdaug sėdėjimo ar neveiklumo, pasidaro silpni. Ir lengva širdies arba inkstų ligoms užpulti kuną.

Miklinkis. Ir kasdien miklinkis. Geriausias miklinimas yra vaikščioti. Vaikščiok kasdieną į darbą, vaikščiok namo iš darbo, vaikščiok į kliubą, ir tt.

Apsodink darželį, pats jį užlaikyk, pats apsodink. Net dvi valandas praleisk šviežiame ore. Sunkus darbas ne geriausias. Nebandyk buti "drutuolis." Kogeriausi atletai jauni miršta.

BOSTONO LIETUVIŲ ATSTOV LAIŠKAS

(Tąsa)

Tarpe tų visų apgailėtinų reginių Lietuvoje yra aiški vaga, kuria tvirta valstybė pilnai demokratingai skina sau kelią, — tai augantis jaunimas. Dabartiniai oportunistai ir šmugelninkai trumpoje ateityje bus prašalinti, nes tukstančiai jaunų vyrų yra mokiniai, ir tukstančiai atatinkamų valdininkų dar tebėra ant karo lauko pasirįžę kautis su išoriniais priešais ir kaip tik karas pasibaigs ir jaunimas pabaigs mokslus, tai tada tos šiukšlės iš Lietuvos valstybės bus išsluotos čystai, ir tokie šmugelninkai, ir bažnyčios ir tikėjimo ardytojai, kaip kunigas Purickis ir kiti tokie šlamštai, Lietuvoje neturės vietos nei gatvių valyti, vietoje ministerijas užimti.

Mes, Amerikos lietuviai, tik galim pasitikėti Lietuvos kariuomenei ir šauliams; tai yra du branduliai, ant kurių Lietuvos nepriklausomybė remiasi. Vyriausias kariuomenės vadas, generolai, pulkininkai, karininkai ir kareiviai, su kuriais turėjau progos pasipažinti, su Geležinio Vilko pulku, Gusarų pulku, Ketvirtoje divizijos 10 pulku, su Šarvuočių traukinių pulku, avijacijos eskadronais, žodžiu sakant, pradedant nuo Kalvarijos baro iki Kašadorių, kur tik kareiviai ir karininkai buvo užkalbinti, visur pasirodė geras upas ir noras ginti Tėvynę nuo priešų.

Kariuomenės vadas yra senelis, kurio iš pirmo pamatymo galima spręsti mokėjimą buti vadu ir turbuti tik dėlto, kad jojo širdyj Tėvynės meilė dega be paliovos. Ir matyti, kad tas senelis yra pasirįžęs kovoti už musų sostapilę Vilnių ir už Klaipėdos kraštą iki paskutiniam kraujo lašui. Todėl mes, Amerikiečiai, galim remti be užsivilimo krašto apsaugos ministeriją, kuri turi buti viena visoj Lietuvoje įstaiga puikiausiai ir teisingiausiai tvarkoma. Jeigu ir yra kur klaidų, bet matyti turi tikrą pasirįžimą jas pataisyti be atidėliojimo.

Todėl mes, Amerikiečiai lietuviai, jeigu norim matyt Lietuvą laisvą ir nepriklausomą, kad musų sostapilė Vilnius ir Klaipėdos kraštas butų sujungti, turim be atidėliojimo griebtis visais budais prie darbo, visi išvieno, kad aprupinti tinkamai musų Tėvynės sargus, kurie laukia patogios progos išvaduoti iš vergijos musų brolius Vilniečius ir Klaipėdiečius lietuvius.

Kaune karo muzėjuje yra musų amerikiečių lietuvių laisvės varpas, kuris taip liudnai gaudė, turbuti tik dėlto, kad Lietuvoje dar tebėra karas ir, antra, turbut kad krikščionys demokratai laimėjo rinkimuose. Vilties pagelbos yra maža iš Amerikiečių užtai, kad ta tamsybės pajiega dar spaudžia Lietuvos liaudį ir todėl tas klerikalų pajuoktas Laisvės Varpas gal kada nors linksmai suskambės, kada Amerikiečiai atsiųs aukų ir paskolos krašto apsaugos ministerijai.

Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė priklauso nuo mus, amerikiečių lietuvių. Ir jeigu mes tuomi nesirupįsim, tai Dievas žin, kas gal dar atsitikti su musų Tėvyne. Lenkai užpuldinėja musų rubežius ir išpiauna nekaltus žmones tiktai dėlto, kad Lietuva gal netur užtenkamai ginklų atsiginti. Ir nėra abejonės, kad lenkai pasikėsįs eiti ir toliau, jeigu mes, amerikiečiai, nesubrusim priduoti musų pagelbą į laiką musų tai narsiai kariuomenei. Kariuomenės vadas laukia nuo musų pagelbos. Laisvės Varpas amerikiečių atminčiai kabo Kaune Karo Muzėjuje ir laukia, kadą mes jį paskambįsime.

Lietuviai Amerikoje! bukite gatavi ir prisiruošę į visuotiną Amerikos lietuvių seimą. Tarkite savo žodį varde Amerikos lietuvių už sostapilę Vilnių ir Klaipėdos kraštą, nes be jusų pagelbos viltis Lietuvos laisvės yra abejotina. Ir nors klerikalai turi didžiumą balsų seime, bet aš manau, kad jie neišdrįs toliau elgtis taip, kaip kad jie elgėsi iki šiol su krašto gynimo reikalais. Ir jeigu jie nebandįs pagerinti amerikiečių lietuvių santikius, tai jie užsipelnys sau pagiežą netik iš jiems priešingų partijų, bet ir nuo savo ištikimų davatkėlių, kurios taip aklai balsavo už juosius. Lietuvai pagelba neatbutinai yra reikalinga ir vienintėlė viltis gauti ją yra nuo amerikiečių lietuvių, ir tą faktą žino ir kaimo žmonės.

Lietuva šią dien turbuti yra blogiausiame padėjime nėgu kada yra buvusi. Kritimas markių ir perėjimas į naują valiutą yra priežastis tos padėties. Antra, nesugebėjimas valdžios apsaugoti biednų kaimiečių ir miestelėnų nuo tų įtužusių spekuliantų, kurie naudojasi ta proga. Markių niekas nebeima apart tų spekuliantų, kurie spėjo užgrobti naujus-pinigus į savo rankas. Litų dar nėra pakankamai cirkuliacijai (dabar jau jų yra užtektinai.—Red.) ir kadangi markių kursas žemas, tai už vieną litą reikia duoti net 1000 markių ir kadangi tarnautojai gavo algos vos tukstantį ar porą į metus, ir kada dabar reikia mokėti už visas prekes litais ir tiek brangiai, sulyginant su prieš litų įvedimą, tai yra pasibaisėtina.

Žodžiu sakant, Lietuva šiandie kaip ir po gaisro. Todėl mes turim ją gelbėti. Giminės turi siųsti saviškiams kiek galėdami. Prieglaudų namai neturi iš kur maityti siratų. Mokyklos neturi iš kur beužlaikyti pamokų. Visur ir visur yra krizis. Visur reikia pradėti gyventi iš naujo. Ir kadangi tokia finansinė katastrofa įvyko, ir bedarbė visur didėja ir visas Lietuvos aparatas pradeda susilaikyti dėl finansinės padėties.

Nors klerikalai šukauja Bostone per savo kvailumą, tas nieko nepagelbės ir, priešingai, tik jųjų pačių bus įsišokimas už palaikymo p. Čarneckio. Nes jojo atstovavimo dienos yra suskaitytos. Ir nedaro skirtumo, kas bus kitas atsiųstas: ar tai bus krikščionių demokratų, ar kitų partijų žmogus, bet turės pakeisti poną Čarneckį už nesugebėjimą atstovauti Amer. Tas jau yra pribrendęs faktas visoj Lietuvoj ir visose valdiškose atmosferose. Nes jojo netaktiškas sauvališkas pasielgimas kas link registracijos yra jojo nuodėmė, ir užtai jis bus prašalintas, kaip tik nauja valdžia užims vietas. Lietuvai yra reikalinga finansinė parama, kaip ir moralė, iš visų amerikiečių lietuvių.

Registracijos mokestis bus pakeista pagal tinkamiausių mokesčių visiems Lietuvos piliečiams Amerikoje. Nėra abejonės, kad tokia mokestis bus nedidesnė 3 dolerių į metus, bet gal kitą sykį buti mažiau. Lietuvai yra svarbiau turėti 500,000 lietuvių, mokančių po 3 dolerius į metus, negu 10,000 po 10 dolerių į metus. (Didelis klausimas, ar 100 užsiregistravo.—Red.). Todėl aš patarčiau visiems amerikiečiams lietuviams nesikarščiuoti ir laukti ramiai naujo atstovo su nauja tvarka ir nauja vienybe tarpe amerikiečių lietuvių ir lietuvių Lietuvoje.

Kaslink tų 10 metų atėmimo pilietybės, nėra taip baisu, kaip ponas atstovas Amerikiečiams perstatė. Su laiku tas bus paaiškinta ir tie nesmagumai bus prašalinti sykiu su atstovu.

A. Ivaškevičius.

T. M. D. Reikalai.

Visus raštus, korespondencija s ir straipsnius TMD. reikalais reikia sųsti redaktoriaus V. Širv ydo, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. vardu ir adresu.

ISTOJO NAUJI NARIAI.

Prie 9-tos kuopos, Pittsburgh, Pa.: Ridziauskas B., Brizga Vaclovas, Rumbaitis Ignas, Avižius Jonas.

Prie 1-mos kp. Central Falls, R. I.: Jusianis Petras.

Prie 111 kuopos Lynn, Mass.: Goniprow Aleksandras, Young Ignas.

SUSITVĖRĖ NAUJA KUOPA.

San Francisco, Calif. susitvėrė nauja kuopa iš trylikos narių. Prisirašė šie nauji nariai: J. J. Adams, P. A. Adams, Simonas Kraujutaitis, S. A. Eringis, Martinas Čiapas, K. Valitus, F. Kedas, G. Vilko, A. Dičius, J. Koblinas, F. Cidor, F. Misevičia ir A. Paulauskas. Valdybą sudaro šie nariai: Pirmininku S. A. Eringis, raštininku — J. J. Adams, iždininku — Simonas Kraujutaitis. Naujajai kuopai duotas Nr. 4 (pirmiau šį numerį turėjo Painesdale, Mich. lietuviai, bet jau nuo kenkiolikos metų nuo jų nieko nesigirdėti).

Centro Valdyba sveikindama draugus San Franciskiečius, linki jiems kogeriausių pasekmių darbavimosi tarp musų tolimų brolių-seserų ir glaudžia juos prie apšvietos ir kulturos draugijos — prie Tėvynės Mylėtojų Draugijos. Centro Valdyba pasitiki, kad naujosios kuopos nariai, ypač jos valdyba, sutrauks visus San Francisco lietuvius į vieną kruvą, į vieną TMD. kuopą ir dirbs visi kartu musų Draugijos labui ir kartu visų musų lietuvių apšvietimui ir susipratimui.

Naujai 4-tai TMD. kuopai yra siunčiamos knygos, musų literatura ir visi kiti dalykėliai.

J. Sekys.
TMD. sekretorius.
101 Oak St., Lawrence, Mass.

TMD. NARIAMS.

"Sandaros" 45 N. matėte visi kasininko A. B. Strimaičio atskaitą už liepos, rugp. ir rugsėjo mėnesius. Matėte visi, kad musų kasa žymiai pamažėjo leidžiant "Psichologijos Vadovėlį." Matėte, kad p. V. K. Račkauskui pagal sutartį įmokėjome $100.00 dėl Wellso "Istorijos." Pirmąjį tomą jau ruošiame spaudon. Ir kaip tik jus nariai ir visos kuopos sukrusite ir musų kasą pripildysite vėl iki 5 ir daugiau tuks tančių dolerių, taip greit jus visi gausite pagarsėjusį Wellso veikalą. Taigi dabar tuoj sukruskite prie darbo ir kodaugiausia narių gaukite. Renkite kas mėnesis susirinkimus, prakalbas, pardavinėkite musų literaturą, yra dar kelios dešimtys TMD. ženklelių, užsisakykite kas dar neturite. Ypač dabar gera proga pardavinėti musų literaturą, nes žiemos laike žmonės kodaugiausia skaito. Visi nauji nariai prisirašiusieji dar šiais metais, iki 1 d. sausio 1923 metų, gauna už dyką paskutinius musų tris leidinius: 1) Lenkų Sąmokslas Lietuvoje, 2) Kitas Karas ir 3) Psichologijos Vadovėlis. Knygų vertės apie tris dolerius, o nauji nariai moka tik į Draugiją metinės mokesties vieną dolerį ir dar prisirašymo 50 centų. Tokios progos daugiau nebus. Ypač kuopų valdybų meldžiu į tai atkreipti atydą, kuo daugiau pasidarbuoti iki Naujų Metų TMD. reikalais.

Taipgi visų narių žiniai pranešu, kad jau TMD. knygyne yra maža Kudirkos Raštų. Kudirkos Raštai išspausdinti šešiuose dideliuose tomuose ir įrišti į gražius popieros apdarus. Visi 6 tomai parsiduoda už $6.00, bet TMD. nariams atiduodama už $3.00. Kas neturite, o norite turėti ir papuošti savo namus gražiais leidiniais, tai kuogreičiau užsisakykite Kudirkos Raštus. Paskui kada jau neturėsime, tai už didžiausius pinigus negalėsime nusipirkti. Knygynai, pas kuriuos dar rasis Kudirkos Raštų, dabar jau girdėtis, kad rengiasi pakelti iki 10 dolerių už visus 6 tomus. O dabar, pakol dar yra TMD. knygyne, nariai ir naujieji prisirašiusieji nariai prie TMD. gali gauti tik už $3.00 visus 6 tomus.

Lietuvoje pasigenda musų jaunuomenė gerų knygų. Nupirkite jų iš TMD. knygyno ir pasiųskite į Lietuvą. Į Lietuvą galima siųsti viename ryšulyje 4 svarus ir svaras kainuoja 8 centus persiuntimo. Geriausia siuntinius apdrausti (užregistruoti), kas kainuoja viršiaus tik 10 centų, apdrausti siuntiniai Lietuvoje nepražuna.

Paskutiniu laiku pradeda atgyti TMD. kuopos. Tas labai mus visus džiugina, tik Centras dar nepasiganėdinęs Pennsylvanijos ir New Yorko valstijų kolionijomis, nes jos yra apmiršę TMD. Labai raginu šių kolionijų lietuvius pasidarbuoti labo TMD. ir atgaivinti visur TMD. kuopas.

Pažymėtina yra Shenandoah, Scranton ir kit. vietose, kur kuopos apsnudę. Centro raštininkas labai laukia žinučių. iš šių kuopų.

Apskritai visos kuopos dabar turėtų padaryti smarkų vajų TMD. reikalams. Kada Centras rengiasi prie didelių darbų, tai visos kuopos ir pavieniai nariai turėtų irgi dirbti išsijuosę. Visiems turi rupėti musų visų lietuvių apšvieta, kultura, gerų knygų leidimas. Nes tik per knygas, gerus raštus galima apsišviesti ir pasaulį žinoti.

Rašykite Centro Sekretoriui klausdami įvairių informacijų. Rašykite įvairių žinučių iš kuopos darbuotės. Rašykite ko truksta, kad nariai visi dirbtų ir kad TMD. galėtų leisti tankiaus gerus veikalus, knygas.

Centro Sekretoriaus adresas: J. Sekys, 101 Oak St., Lawrence, Mass.

Narių mokesčius, pinigus už knygas, už ženklelius ir aukas dėl knygų leidimo ir tt. siųskite sekretoriui viršminėtu adresu, bet money orderius ir čekius užrašykite musų kasininko vardu, butent: A. B. Strimaitis, G. P. O, L. BOX 127, New York, N. Y. Ir su mokesčių lakštais ir visais kitais lakštais siųskite sekretoriaus vardu. Taipgi užsakydami knygas, ženklelius visada kreipkitės prie sekretoriaus.

Šių metų Centro Valdyba dirba išsijuosus, taigi ir kuopos ir visi nariai dirbkite kiek galėdami kodaugiausia.

J. Sekys.
TMD. Sekretorius.

IR AŠ PRISIDĖSIU SU SAVO TRIGRAŠIU.

Aš jau nuo senai matau reikalą Aritmetikos ir Lietuvių kalbos gramatikos vadovėlių, bet vis neišdrįsau su savo trigrašiu pasirodyti spaudoj, kaipo savamokslis (pats per save prasimokinęs skaityti ir rašyti). Taigi dabar turiu tik džiaugtis, kad kiti irgi taip pat mano apie reikalingumą Aritmetikos ir kitų vadovėlių. Kaip tai, Jono A. Katkaus patarimas TMD. išleisti Aritmetikos ir prekybos vadovėlius.

Aš nuo savęs dar pridėčiau, kad Aritmetika ir Lietuvių kalbos gramatika su sintakse butų išleista pritaikinta netik Lietuvos mokykloms, bet ir savamoksliams per save pasimokinti. Lietuvių yra didelė dalis nelankančių mokyklos ir, gal but, neteks jiems lankyti; o, turint gerus vadovėlius, daugelis galėtų pasilavinti Aritmetikos ir lietuvių kalbos gramatikos, patys per save, liuosais žiemos vakarais. Neturėtų buti leidžiama dabar tokie raštai, kaip kad "Lenkų Sąmokslas Lietuvoje," ir "Kitas Karas." nes jie mažai turi moksliškos vertės. Taip aš suprantu apie juos. Kur kas naudingiau iš gamtos mokslų, iš istorijos, kulturos, Lietuvos gamtiškų turtų, ir tt. Taigi TMD. neturėtų leisti eilių, pasakų, ir iš karės vaizdelių. Kadangi minėtiems raštams reikalinga geros sumos pinigų, o iš jų skaitytojams mažai suteikiama naudos, bent šiuom laiku, kol mes dar neturime reikalingesnių raštų įsigyję. Knygos, kokios nebutų leidžiamos, turėtų buti visos drutuose apdaruose, išskyrus visai mažiukes nesiekiančias šimto puslapių dydžio.

J. D. Dangveckas.

IŠ KUOPŲ GYVENIMO.

ANSONIA, CONN. Musų Ansonios TMD. kuopa labai silpnai gyvuoja iš priežasties viršininkų apsileidimo. Aš pats jau penki metai kaip priklausau, o knygos dar nei vienos nesu gavęs. Taip pat ir kiti nariai negavo. Per penkis metus vos vieną mitingą pasisekė sušaukti. Tame susirinkime buvo nutarta, kad knygos butų perduotos man, kaipo nuolatiniam nariui ir miesto gyventojui. Bet vargau kone visus metus kol išgavau iš buvusių viršininkų knygas. Ir tai nežinau ar visos. Butų labai gerai, jei Centro raštininkas mums praneštų kiek jis yra pasiuntęs musų 54 kuopai knygų per tuos penkerius metus, ir kam. Pora metų atgal pas mus buvo 19 narių, ir tiek knygų turėjo buti. Bet tiek nėra. "Lenkų Apaštalavimas" tik trys knygos (gal kitas jau nariai išsidalino?—Red.) Esą "Kulturos Istorija" ant stoties prapuolė. Kitų yra apie aštuonias ar devynias.

Narių dabar pilnai užsimokėjusių turime 13. Jie liko todėl, kad nenori kuopos visai numarinti, nepaisant, kad dėl viršininkų apsileidimo negauna nei knygų, nei buna pašaukti į susirinkimus.

T. E. Stasiunas.

Visų žiniai

Šiuomi pranešu visų žiniai, kad Sandaros Kalendoriai 1923 m. jau išsiuntinėti visiems, kurių tik turėjome užsakymus. Tad tų kolionijų Sandariečiai bei šiaip pašaliniai lietuviai, galite gauti Sandaros kalendorius sekančiose vietose:

Baltimore, Md.
K. Keidošius, 613 Redwood St.
New Britain, Conn.
J. J. Kadžiauskas, 356 Park St
Chicago, Ill.
E. Petrenienė, 1834 Wabansia av
Amsterdam, N. Y.
A. Lukšis, 30 Cady St.
Johnson City, N. J.
A. Juškus, R. F. D. 1.
Lawrence, Mass.
J. Sekys, 101 Oak St.
Montello, Mass.
A. Jazukevičius, 187 Ames St.
Cicero, Ill.
J. Strumskis, 1243 S. 48-th Pl.
Dayton, Ohio.
T. A. Sakaitis, 251 Alton St.
Racine, Wis.
M. Kasparaitis, 1420 Howe st.
Philadelphia, Pa.
S. Civilis, 2634 E. Ontario St.
Bridgeport, Conn.
A. Sapiega, 271 Atlantic St.
New Haven, Conn.
V. Alksninis, 255 Wallace St.
Cleveland, Ohio.
J. P. Garmus, 1329 St. Clair av
Detroit, Mich.
P.A. Račkauskas 1798 Eason av

Kurios kuopos dar neužsakėte, pasiskubinkite, nes Kalendorius siunčiame šimtais į visas dalis Amerikos ir jų greitai gali pritrukti.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT.
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Užkietėjimas, diegimas, mėšlungis ir kiti vidurių suirimai niekuomet nekankina šitos laimingos šeimynos.

BAMBINO

Vaisbaženklis Reg. S. V. Pat. Biuro

greitai suteikia pagalbą ir tuojaus kudikį ir motiną pralinksmina ir užganėdina.

Bambino galima gauti visose aptiekose už 35c. arba už 40c. pasiunčiam per Parcel Post tiesiai iš labaratorijos.

Kudikiai mėgsta jį! Jie prašo daugiau!

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ

DU-KART SAVAITINIS NEPRIKLAUSOMAS LAIKRAŠTIS.

Eina jau 36 metai. Tas rodo, kad savo turiniu ji žmones patenkina. Ir teisybė — joje telpa visad gyvi dienos straipsniai ir žinios, ir istorinių nuotikių aprašymai. Paskutiniu laiku tilpo:

"Mano Paskutinė Kova prieš Bolševikus," rašyta A. Kerenskio.
"Mirties Vamzdelis", Detektyvo apysaka.
"Žvaigždžių Sistema prof. Šukerto.
"Parsikvietė" Rudyardo Kiplingo apysaka.

Kiekviename numeryj yra ko įdomaus. Jei nematei "Vienybės" prisiųsk adresą, ir gausi numerį pažiurėjimui. Kaina metams $3.50, keturiems mėnesiams — $1.00.

"VIENYBĖ"
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

SKAITYKITE "DIRVĄ"

"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IŠ DIDŽIŲJŲ (8 PUSL.) SAVAITINIŲ LAIKRAŠČIŲ!!!

Suv. Valstijose metams	$2.00
Pusei metų	$1.00
Kanadoje metams	$2.50
Pusei metų	$1.25
Lietuvoje ir kitur metams	$3.00
Pusei metų	$1.50

Reikalaukit kopijos pažiurėjimui — siunčiama visiems dovanai. Reikalaukit "Dirvos" Katalogų.

"DIRVA"
7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai. ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.

Pašalpos skyriai — $6.00, 9.00, ir 12.00 į sąvaitę.

Dėl platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

NAUJIENOS

Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje.
NAUJIENAS leidžia darbo žmonės darbo žmonėms.
NAUJIENŲ Metinė Biznio Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsiprenumeruos NAUJIENAS.
NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje $7.00. Lietuvoje $8.00.

NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Kur Gauti "Sandara"

Pavienius num. galima gauti kožną savaitę už 5 centus, sekančiose

BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin, 24 Railroad Ave
CLEVELAND, OHIO.
"Dirva", 7907 Superior Ave
P. A. Szukys, 2345 St. Clair Ave
CHICAGO, ILL.
J. B. Aglinskas, 3238 S. Halsted St.
Dr. K. Drangelis % Venta Drug Store 4101 S. Francisco Ave.,
V. J. Andriulis, 2041 S. Ruble St
F. A. Juozapaitis, 4559 S. Hermitage Ave,
MONTELLO, MASS.
D. Kella, 9 Aarthur St.
A. M. Lanška, 672 N. Main St.
Boston Sales Co. 678 Main St.
NEW HAVEN, CONN.
K. Makarevičius, 255 Wallace St.
LAWRENCE, MASS.
J. J. Urbszo & Co. 101 Oak St.
Lithuanian Sales Corp., 70 Lawrence St.
BROOKLYN, N. Y.
J. Pasniewsky, 87 Grand St.
"Vienybė" P. Co., 193 Grand St.
BOSTON 16, MASS.
J. B. Reinetz, 84 Salem St.

Ligoniai Kurie Sergate

Reumatu, Dusuliu (Ashma). Nervų liga, širdies liga, nuomariu, veneriškomis ligomis ir tt. Visų ligų neminiu, bet bile ligą turi, ar kas tavo šeimynoje turi, nuo didžiausios ligos iki mažiausiai; galite duoti antrašą, o gausite rodas ir receptus dykai. Įdėk už du centu stampą ir gerą antrašą. Dabar geras laikas, vasara ir tiktai šitam laike jus patys save namie pagydysite. Bandykite naminio gydyme —patys sau. Čia turite progą su gvarantavimu, bile tik jus tą darysite — pasveiksite. Rašykite pas:

ALEX R. SALVIS
P. O. BOX 96 Dalas, Pa.

Pr. Žyvatas

Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apdraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt.
OFISO ADRESAS:
1836 N. Main St., Scranton, Pa.

Oregon 3995-M.
Dr. Ignotas Stanaus
1210 S. Broad St.
Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras, ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M. nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 8 P. M. Nedėliomis nuo 10 iki 3 P. M.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer

DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass
viršui "Iver Johnson" kautuvės
Patyręs dentistas, prieinamos kainos. Atdara subatom po pietų. Nedėliomis pagal sutartį. Telephonas Park 3310

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G. St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akiu Specijalistas
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatvių. South Boston.

Vietos žinios.

VIETINIŲ ŽINAI.

Dėl Kalėdų šventės ateinantį pirmadienį, gruodžio 25 d., Sandaros Redakcijos ir Administracijos ofisai bus uždaryti visą dieną. Tad kurie norėsite patalpinti skelbimus į paskutinį šių metų "Sandaros" numerį, malonėkite priduoti nevėliaus kaip ateinantį šeštadienį.

Sandaros Adm.

SANDARIEČIŲ MOTERŲ VAKARIENĖ.

Gruodžio 17 d. vietinė Sandariečių moterų naujai susiorganizavusi kuopa surengė vakarienę, kad supažindinus So. Bostono lietuvius su savo veikimu. Vakarienė buvo surengta kokia, kokia labai didelėje retenybėje mums pasitaiko turėti. Matyt, rengėjos nepasigailėjo savo triuso ir energijos, pačios pagamino visokius valgius, kurių buvo iki valiai. Kandangi vakarienės bilietas buvo tik $1, tai reikia pasakyti, kad už tokią vakarienę mokėdamas ir $2 nieko negalėtum sakyti.

Tarp skanių užkandžių, kurių buvo iki valiai, ir tarp susirinkusių svečių apie 200 ypatų draugiško pasikalbėjimo buvo ir puikus programas.

Svečiams pasivaišinus skaniais užkandžiais, kuopos pirmininkė M. Žilinskienė pakvietė komp. M. Petrauską išpildyt muzikalę programo dalį. Vadovaujant g. Petrauskui muzikalę programo dalis buvo sekanti: Pirmiausiai skambino pianą p-lė Senukevičiutė; smuikas, pl. Norkuniutė; piano p-lė Bratienaitė, dainavo solo: p-lė Norkuniutė, J. Bulskis, A. Zinkevičius, Z. Neveckienė. Visi buvo apdovanoti gausiais aplodismentais.

Vidurinė programo dalis buvo prakalbos. Kalbėjo M. Vienis, Sandaros adm. K. J. Paulauskas, Sandaros 7 kp. pirm. S. Mockus, "Sandaros" Red. V. J. Šliakys ir V. P. Jankauskas. Visi kalbėtojai išreiškė svarbą moterų organizatyvio veikimo, kurios daugiausiai yra pasirengusios veikti labdarybės darbe, kad suteikti didžiausią paramą labdaringoms įstaigoms, kaip va: Lietuvos Globos komitetui Kaune, sušelpimui našlaičių. Taipgi kalbėjo naujosios kuopos narės: gerb. Mockienė, Ivaškevičienė, O. Palubickienė, Brainienė, Bratėnienė, Palaimienė ir Federavičienė.

Po prakalbų vyrų kvartetas padainavo sekančias dainas: "Dobilai," "Blinda" ir "Respublika."

Vakarą pabaigė visi sustoję padainuodami "Lietuva, Tėvyne musų." R.

NUBAUDĖ LENKĄ.

Pereitą subatą Concord teismas nubaudė ant $3.00 John Ruman, lenką, už pavogimą 5 svaru anglių iš Boston and Maine East Lexington stoties, kurį sučiupo įlindus į freitą. Kada lenkutį sučiupo, tai pas jį rado pinigų $15.-64, kurie buvo išskirstyti sekančiai: 109 penai, 16 nikelių, 35 dešimtukai, 15 kvoterių, 3 pusdoleriai, 2 po du doleriu ir 2 po vieną dolerį. Reiškia, "Keleivio" burdingierių tautiečiui nepavyko.

PAGAVO ŠMUGELNINKĄ.

Harry Snyder, savininkas Oriental Furniture Co., 2180 Washington St., jo gyvenimo name 43 Woolson St. Dorchester, likos areštuotas inspektorių Mulrey ir Le Blanc už priėmimą į savo krautuvę vogtų rakandų vertės $900, kurie buvo pavogti iš apielinkių krautuvių.

Taipgi sykiu su Snyderiu buvo areštuoti: Raymond Etheridge, 25 m. troko savininkas, 128 Florence St., Dorchester, ir William Dresser, 32 m. 188 I St., So. Bostone, jo pagelbininkas, kurie prisipažino, kad jie nuvežė tuos rakandus į Snyder'io krautuvę. Reiškia, Snyder'iui nepavyko geras "gešeft".

PLĖŠIKAI SIAUČIA.

Bostone ir apielinkėse plėšikų siautimas nesiliauna. Nėra tos sąvaitės, kurioje nebutų apiplėšimų. Kartais buna labai drąsių ir žiaurių, net su žmogžudystėmis. Štai pereitą penktadienį, gruodžio 15 d., plėšikai įsilaužę į Boston News Bureau užmušė prižiurėtoją G. A. Willis, kuris paliko moterį, du vaikus ir mergaitę Dorchestere. Atlikę tą žmogžudystę, pagriebė pinigų $677 ir pabėgo. Taipgi policija mano, kad tie patys plėšikai dieną pirmiaus yra apiplėšę ant $200 Atlantic Nat. Banko vedėją.

TETA REIKALAUJA GRĄŽINTI PINIGUS, PRALEISTUS JOS KAPUI.

.. Pereitą subatą So. Bostono teisme buvo nagrinėjama byla tulos Miss Nellie Grabol, gyvenančios 118 Third St., So. Bostone (ar tik ne lietuvės Grobilionutės?) su jos teta Eva. Kada minėta Eva apsirgo, budama 68 m. amžiaus, tai savo pinigus, sumoje $1,100, padavė minėtai Grobol. Grobol, turėdama savo tetos pinigus, ją prižiurėjo ligoje. Kada jos teta buvo pavojingoje ligoje, tai Miss. Grobol už tuos pinigus supirko savo tetai visus įkapių drabužius ir pagalios žemę kapui, viso praleisdama $600.

Kada jos teta pasveiko iš sunkios ligos ir apsivedė su Charles Lukas, tas Lukas patraukė teisman minėtą Grobol, kad jam grągitų jo moteries pinigus. Teismas dar nepabaigtas ir atidėtas ant toliaus.

5,000 PORŲ ČEVERYKŲ KALĖDŲ DOVANA NETURTINGIEMS.

Ateinantį penktadienį gruodžio 22 d. 39 Howard St. Bostone pradės dalinti dovanai čeverykus kaipo Kalėdų dovaną neturtingiems. Pirmąja čeverykų pora apaus Leitenant-Governor Alvan T. Fuller. Taipgi tas pats komitetas dovanai duos anglis ir Kalėdų pietus neturtingų šeimynoms.

NUBAUDĖ KOMUNISTĄ.

Gruodžio 12 d. So. Bostono teismas nubaudė ant $100.00 lietuvį komunistą K. Savicką, 225 L St., So. Bostone. Mat tą vargšą policija sučiupo "naminę" bekepant. Rado gatavos 28 galionus, ir 5 galionus senobinės. Dabar vargšas bėdavoja, kad liko labai nuskriaustas netik finansiškai, bet ir 'staku," kuris taipgi daug buvo vertas.

SUŽEIDĖ AUTOMOBILIUS.

Albert Cheever'į 31 m., 100 C St., sužeidė automobilius ant Columbia Rd. prie Bird St., Bostone, Nuvežtas į miesto ligonbutį.

UŽ $166,000 DOVANŲ Į EUROPĄ.

Bostono pašto viršininkai paskelbė skaitlines, kad iki pereito šeštadienio, gruodžio 16 d., per Bostono paštą Europiečiai savo giminėms į Europą Kalėdų dovanų yra pasiuntę vertės $166,000. Kaszin kiek iš tos sumos priklauso lietuviams, kurie šiandien yra nupuldinti dvasioje iki žemiausio laipsnio dėl skelbimo registracijos, ir keršiuimo atėmimu pilietinių teisių, jei Čarneckiui nesumokės po $10.00 užlaikymui klerikalų abazo Washingtone? Beabejo, kad Am. lietuvių dovanos į Lietuvą šiais metais bus mažesnės, negu pereitais, nes daugelis atsisako netik kad remti Lietuvą, bet ir savo giminės, sakydami: "Kam man siųsti dovanas savo giminėms? vistiek aš ten negalėsiu parvažiuoti! Ar užtai aš juos turiu remti, kad jie palaiko klerikalų šaiką, kuri savo įstatymais mus stumia nuo Lietuvos?" Tad padėkavokime Lietuvos klerikalams ir Čarneckiui su Fabijoniška, Masažistiška bei Juriskonsultiška politika: Lietuva ir jos piliečiai nesulauks iš amerikiečių lietuvių to, ko galėjo sulaukti.

Atvažiavo iš Lietuvos

9-tą Gruodžio laivu AMERICA Per pasidarbavimą Bostono Baltic States Finance Corporation ir Kauno Skyriaus vedėjo K.. Norkaus, sekanti svečiai:

Požereckienė Antosė su vaikais Albinas, Antosė, Antanas, Julė ir Vincas, iš Skirsnemunės miesto, Raseinių Apskričio, pas vyrą Simoną Pažereckį, 97 Hope Street, Brooklyn, N. Y.

Jančas Jonas, iš Kretingos miesto, pas Danielių Juozą, 824 Mollins St., Baltimore, Md.

Varneckis Pranas ir Mikolas ir Ona Varapickai, iš Kruopių miesto, Šiaulių apskričio, pas Antaną Varapickį, 56 Oak Str., Middleboro, Mass.

Barkauskas Viktoras, iš Kapčiamiesčio, Seinų apskričio, į Boston, Mass., 136 I Street.

Ascila Vincas, iš Šilavotų, Mariampolės apskričio, ant 1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

Stravinskas Liudvikas, iš Barždžiunų, Alytaus apskričio, į New York, N. Y.

Pinialis Andrius, iš Šakaldonių kaimo, Trakų apskričio, pas Eleną Pinialis, 1530 Pine Street, Falls, New York.

Marčiulionis Antanas su žmona Marijona, iš Aleksotų, Kauno apskričio, pas Povilą Poliuną, 79 Chestnut St., Plymouth, Pa.

Dankevičius Petras su žmona Katarina iš Pakudžiupių kaimo, Panevėžio apskričio, ant 79 Second Street, So. Boston, Mass.

Petkus Jonas su sesere Marijona iš Anžulinių, Tauragės apskričio, pas Martiną Petkus, 170 6-th Street, Camden, N. J.

Ginaitė Liudvika su broliu Adolfas, iš Kauno pas Louis Ginett 281 Charles St., Providence, R.I.

Almėnas Pranas su žmona **Morta,** vaikais **Zuzana, Morta** ir **Jeronimu** iš Višvainių, Kretingos apskričio, pas Joną Lekštį, 16 Owen St., New York, N. Y.

Sutkaitienė Ona su vaikais **Ona, Marijona ir Juozas,** iš Višakių Ruda, Mariampolės apskričio pas vyrą, Aleks. Shuk, 1529 Indiana Ave.

Kiekutis Feliksas, su žmona **Agota** ir vaikais **Bronė ir Ona** iš Biliunų kaimo, Ukmergės Apskričio, pas J. Jurkevičių, Chesney Street, Lawrence, Mass.

Davalgienė Ona su vaikais **Gertruda** ir **Andrius** iš Baraučiznos, Ukmergės apskričio, pas Louis Dovalgą, 873 Washington Street, Norwood, Mass.

Kanišauskas Juozas iš Butkunų, Šiaulių apskričio, pas Leonorą Kanišauskienę, 55 Long Str., Newark, N. J.

Laukaitis Jurgis su sesere **Ona** iš Mariampolės miesto, pas tėvus ant Lenox Street, Norwood, Mass.

Petrauskaitė Zofija iš Buknaičių, Mažeikių apskričio, pas seserį į Argentiną.

Andriukaitis Izidorius iš Raseinių, į Argentiną.

PASTABA: Norintieji atsivežti iš Lietuvos giminių, laikas pradėti daryti visus reikalingus dokumentus kelionei taip kad pradžioje pavasario galėtumete sulaukti savo mylimųjų. Visų informacijų klauskite

BALTIC STATES FINANCE CORPORATION
357 Broadway,
South Boston, Mass.
(Apgarsinimas)

MOKSLININKŲ SUVAŽIAVIMAS.

Gruodžio 26 d. Bostone bus 75 Gamtos mokslininkų suvažiavimas. Suvažiuos iš visų dalių Amerikos ir Canados, skaitliuje 3,000 atstovų, reprezentuojančių 11,000 narių. Posėdžiai bus laikomi Technologijos name.

RENGIASI SEIMAN.

So. Bostono Sandariečiai jau pradėjo rengtis Sandaros Seiman, kuris bus Pittsburge. Bostono Sandariečiai netik kad pasiųs savo atstovą į Seimą; bet sykiu rengiasi Seimą pasveikinti ir gausia auka. Taipgi reikia pastebėti, kad vietos Sandariečiai veikia pilnu smarkumu. Jau daroma repeticijos veikalo "Gyvenimo Verpete," kuris bus suloštas sausio 13 d., kur bus proga So. Bostoniečiams pamatyti gerą veikalą.

KALĖDŲ EGLAITĖ.

Vietinė Moterų Sandariečių kuopa rengia Kalėdų Eglaitę gruodžio 31 d. Bus Sandariečių salėje, 327 E St., prasidės po pietų. Visos moters rengkite savo vaikus, kurie vaikučiai atsižymės programe, gaus dovaną.

Biznieriai Garsinkitės Sandaroje

KONSERVATORIJA

Lietuvių Muzikos Konservatorija pradėjo muzikos mokslo semestrą iš 9 d. rugsėjo. Niekuomet nevėlu but Garcia, Mastai ar Galli-Curci, jeigu pradėdi mokslą rimtai ir patvariai. Atsik ir pasirink tinkamą sau laiką ir mokykis.

Darbo žmogui yra gyvu reikalu mokyties dailės, nes šių dienų darbas labai vienodas ir jis užsmaugia žmogaus mintį, atbukina ją; tad menas paveiks daugiau į dirksnius ir intellektas netik atgaus savo pajiegas, bet dar stiprės.

Už 10 pirmųjų lekcijų dainavimo ar harmonijos—15 dol.

Už 10 pirmųjų lekcijų piano, smuikos ar kito instrumento — 12 dol.

Adresas: 769 Broadway, South Boston, Mass.

Mikas Petrauskas, direktorius.

Net ir kudikiai pastebi!

Ir yra taip legva visiškai iš galvos pašalinti pleiskanas. Tik kelis kartus panaudojus

Ruffles

tą pleiskanų mirtinąjį priešą — ir jusų galvos oda bus taip tyra, kaip kudikio ir *Ruffles* pagelbės jums visuomet ją tokia užlaikyti. Švari galvos oda užlaiko plaukus puikiais—pleiskanos taojaus sunaikina juos.

Nusipirkite bonką *Ruffles* savo aptiekoje šiandie už 65c., arba prisiųskite 75c. pašto ženklelais tiesiai į laboratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

SEPTINTAS METINIS

BALIUS!

RENGIA LIETUVIŲ BALSO DRAUGIJA, KALĖDŲ DIENOJE,

Gruodžio-Dec. 25 d., 1922

LIETUVIŲ SALĖJE,
Kampas E ir Silver Sts., So. Boston, Mass.
Prasidės 5 val. vakare.

Šis Balius bus vienas iš puikiausių ir gražiausių, nes griežš gera orkestra, bus visokių užkandžių, Lietuviškų kilbasų. Todėl malonėkite atsilankyti seni, jauni ir maži, o busite užganėdinti.

Kviečia **RENGĖJAI.**

Gramafonai ir Rekordai

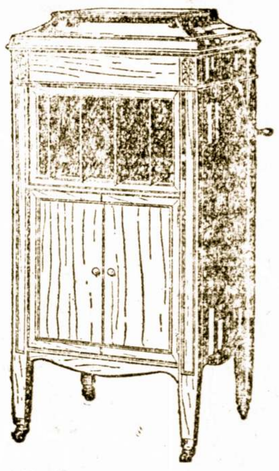

Esame autorizuoti COLUMBIA GRAMAFONŲ KOMPANIJOS AGENTAI. Parduodam visus jų išdirbystės gramafonus ir naujausius lietuviškus rekordus. Reikalaukit mašinų ar rekordų katalogo DYKAI. Senus gramafonus mainom ant naujų. Sugadintus pataisom Pigiai.

PARDUODAM SKRYBĖLES KEPURES, DRAPANAS ir ČEVERYKUS.

GEO. MASILIONIS
233 Broadway,
So. Boston, Mass.

SO. BOSTON HARDWARE CO.

VISKO KAS TIK REIKALINGA DĖL NAMŲ REIKALAUKITE pas mus, nes pas mus galėsite gauti. Dabartiniu laiku parduosime žieminius įrankius kaip tai: stiklus, paipas, kaminus prie pečių ir visokius boilerius, viskas pigiausiomis kainomis. Tel. 167-W. So. Boston.

Savininkai PETRAS BOLYS ir JONAS KLIMAS.
317 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietos ir apielinkės lietuviams, jog laidotuves aprupinu kogeriausiai ir už pigiausią kainą negu kiti. Į apielinkius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiuom antrašu:

P. A. AKUNEVIČIUS
258 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. 381.
Gyvenimo Tel. 2024-J.

Lietuvių Garage.

Parduodame visokius automobilius, dalis ir reikmenis (supples). Išrandavojame automobilius dėl pasivažinėjimo; ir užlaikome ekspertą mekaniką dėl sutaisymo mašinas.

PETRAS JAKIMAVIČIUS.
541 East Broadway,
South Boston, Mass.
Tel. So. Boston 51370.

AKIŲ SPECIALISTAS.

Silpnos akys sudaro didžiausią žmogui nelaimė. Ir kiek gyvenime beliktu vertės, jeigu akyse šviesa užgestų. Štai faktas: "Septyni žmonės iš dešimties turi dėvėti akinius." Ar jus tikrai žinote, kad jusų akys geros? Jei akių silpnumas ar galvos skaudėjimas apsireiškia, kreipkitės į patyrusį akių specialistą

J. L. PAŠAKARNIS, O.D.
377a Broadway, cor. E St.,
So. Boston, Mass.
OFISO VALANDOS: 9 ryto iki 8 vakaro. Nedėliomis pagal sutartį.

Ofise Tel. S. B. 441
Residence W. Newton 1016-R.

LietuvysAdvokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

žinomas senas biznierius
ANT. NAUJOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavi-

Tel. S. B. 2488.
DR. J.C. LANDŽIUS - SEYMOUR
Lietuvis Gydytojas.
Valandos 9-11 2-4 6-9.
506 Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

Puiki Lietuviška
UŽEIGA
pas
ANTANĄ TAMULEVIČIŲ
300 Broadway, S. Boston Mass.